DRAUGAS

ANTROJI DALIS * 1963 M. RUGSĖJO 21 * SEPTEMBER 21, 1963 * PART TWO (Nr. 222)

MOKSLAS • MENAS LITERATŪRA

Juozas Girnius · TEIZMAS IR ATEIZMAS

Teizmo ir ateizmo principinė priešginybė *)

Graikų minties įžiebta ir vėliau, Romos imperijai žlungant, krikščionybės "pakrikštyta" Vakarų kultūra savo pagrinde visą laiką yra buvusi krikščioniškoji kultūra. Idėjinė įtampa visais ankstesniais amžiais daugiau ar mažiau reiškėsi toje pačioje krikščionybės plotmėje. Net ir naujaisiais amžiais, kai krikščioniškoji Dievo samprata pradėjo susilaukti kritikos, ši kritika vyko ne ateizmo vardu, o ieškant "racionalesnės" Dievo sampratos. Tik pereitame amžiuje ateizmas prasiveržė į viešumą ir nuo to laiko išaugo gyvenimo jėga, pamaži išplėtodamas ir savo filosofiją. Nūdien pagrindinis dvasių išsiskyrimas vyksta nebe tarp skirtingų teizmo pavidalų, o tiesiog tarp teizmo ir ateizmo. Tai ir suteikia mūsų amžiui ypatingą įtampą.

Kreipdamiesi į žmogų be Dievo, tuo pačiu kreipiamės į pagrindinę mūsų amžiaus dvasinę įtampą. Tai įtampa, kuri visus angažuoja tuo būdu, kad niekas negali likti neutralus. Neutralumo pretenzija šiuo atveju būtų netikra. Autorius teistas negali būti abejingas ateizmui, paneigiančiam Dievą. Ne su paprasta smalsa kreipiuosi į žmogų be Dievo, o su giliu nerimu dėl besiplečiančio ateizmo. Žvelgiu į žmogų be Dievo, pagrindinių uždaviniu laikydamas ne psichologinę ateizmo analizę, o filosofinę jo kritiką.

Tačiau, antra vertus, nebūti neutraliam nereiškia nesirūpinti objektyvumu. Dalykinis objektyvumas yra pirmasis reikalavimas visais atvejais. Visur jis lygiai privalomas, nes visur jo stoka lieka beprasmiška. Bet kurį nusistatymą vertinant, visų pirma tenka jį lojaliai suprasti, be iškreipimo ar "pažeminimo" tendencijos. Antraip, užuot pasiekus vertinamąjį nusistatymą, bus bergždžiai plakamasi nesusipratimuose. Be objektyvumo negalima nieko pasiekti. Todėl, domėdamasis, kaip save pasaulyje suvokia žmogus be Dievo, kiek galėdamas stengiuosi objektyviai išdėstyti ateistinį žvilgį ir lojaliai suprasti ateistinio apsisprendimo pagrindus. Žinoma, nebe man pačiam spręsti, kiek iš tiesų tai pavyksta, nes objektyvumas nėra lengvas dalykas net ir tada, kai esama nusistačius būti objektyviam.

Panašiai su neabejingumu. Nebūti abejingam nereiškia degti neapykanta, priešingai — tai sielotis ir dėl tų, kurie nėra tos pačios minties. Mylėti ar neapkęsti tikrąja prasme galima tik asmenis, o ne abstrakčias minties sistemas. Dievas, o ne teizmas ar ateizmas gali būti meilės ar neapykantos objektas. Kada šaukiama nekęsti vienokios ar kitokios minties sistemos, faktiškai kurstoma neapkęsti atitinkamos minties išpažinėjų. Tačiau, krikščioniškuoju žvilgiu, jokia neapykanta nėra teisi, nes be žmogaus meilės nėra įmanoma nė tikra Dievo meilė. **Kritinis bet kurios pasaulėžiūros vertinimas niekada neturi būti paverčiamas pačių žmonių nuvertinimu.** Tai galioja ir ateizmui. Imuosi ateizmą kritiškai vertinti, neužmiršdamas žmogų be Dievo esant brolį to paties Dievo akivaizdoje, kurio jis neieško ar neranda. Todėl ir pačiai šiai knygai parenku antrašte ne abstraktų ateizmo žodį, o tiesiog — žmogų be Dievo. Leisiuosi į kritinę ateizmo analizę, gilindamasis į žmogaus be Dievo problemas ir rūpesčius.

Bet kaip galima ateizmo kritika? Kiekviena kritika yra savo rūšies dialogas. O savo ruožtu dialogas nėra įmanomas be tam tikro bendro pagrindo. Koks bendras pagrindas teisto ir ateisto dialogui? Tai, ką pirmasis teigia, antrasis neigia, ir atvirkščiai. Tarp tikėjimo ir netikėjimo į Dievą taip pat nėra nieko bendra, kaip tarp būties ir nebūties. Arba tikime Dievą, arba netikime. Joks kompromisinis vidurio kelias

V. Remeika Uostas
Iš parodos O'Kefee Centre, Toronte

čia neįmanomas. Nė abejonė čia nėra vidurio kelias. Arba abejonė jau yra Dievo ieškojimas, ir tada ją iš tiesų gaivina jau tikėjimas, arba ji tėra paprastas abejingumas, ir tada ji tėra netikėjime sustingimas. Dievo klausimas nėra iš tų klausimų, kuriems galima likti abejingam ar kiuriuos galima atidėti vėlesniam laikui. Niekada čia negali stokoti laiko, nes visada jau pačiu savo gyvenimu esame vienaip ar antraip apsisprendę. Žinoma, kaip tikėjimas, taip ir netikėjimas gali būti nelygaus intensyvumo. Yra tikėjimas, kuris iš tiesų yra Dievu gyvenimas, ir yra tikėjimas, kuris tėra "retkarčiais" Dievo prisiminimas. Panašiai ir netikėjimas vienuose gali būti tikra aistra, antruose — tik šaltas abejingumas. Bet tai visa nekeičia, kad visada gyvenama su Dievu ar be Dievo. **Teizmo ir ateizmo priešybė yra pati absoliučiausia iš visų galimų skirtybių,** nes čia išsiskiriama pačiu pagrindiniu klausimu — Absoliuto klausimu.

Jei nėra nieko bendra tarp teizmo ir ateizmo, kas gali būti bendra ir tarp pačių tikinčiųjų? Klaninis nusiteikimas kuždа tuojau pat griežtai ir patetiškai atsakyti: nieko bendra! Tai tas nusiteikimas, kuris meilę aprėžia tik "savaisiais", o "svetimuosius" savaime laiko priešais. Savo ruožtu "priešuose" tematoma bloga. Kas "jiems" gali būti šventa? Viso galima iš "jų" laukti!

Visos skirtybės (nuo odos spalvos ligi pasaulėžiūrinių įsitikinimų) žadina žmogaus klaninį nusiteikimą piktintis, kodėl visi nėra tokie pat, kaip "mes". Nieko nuostabu, kad klaninis nusiteikimas panašiai gundė sutikti ir religines skirtybes. Žinome, kokios aitrios neapykantos ne tik tarp krikščionių ir žydų ar mahometonų, bet ir pačių krikščionių tarpe. Savo laiku eretiko vardas baugiau skambėjo už bet kokio piktadario. Šiandien panašiai baisimės inkvizitoriaus vardo. Baisimės šio vardo taip, kad gal būt nė mintin neateina įsijausti inkvizitoriaus sielon. Bet kaip tik šis "nė mintin neatėjimas" nejučiomis liudija tą pačią dvasią, kurios taip baisimės. Krikščionybės istorijoje inkvizitorius kaip tik buvo tasai, kuriam "neatėjo į mintį" įsijausti kito sielon. Tik įsijautus kito sielon praregima, kad **įsitikinimų negalima laikyti nusikaltimu.**

Istorinė įžvalga padėjo supras ti daugelį praeities apraiškų, įsijautus į ankstesnių amžių dvasią. Tačiau praeitin įsijautimas dar nelaiduoja, kad patiems dabar nebegrėstų tos pačios pagundos. Ypač tai galioja tikėjimo ir netikėjimo įtampai. Net pati istorija greičiau čia žadina poleminę aistrą negu blaivų žvilgį. Tiesa, šiandien esame apsipratę su ateizmu, kasdien susidurdami su netikinčiaisiais. Tačiau pabandykime įsijausti, su kokiu siaubu turėjo būti viešumoj sutikti pirmieji ateistai. Tokiu dideliu nusikaltimu atrodė kiekviena erezija, kad ji buvo baudžiama mirtimi (verčiau paaukoti vieno žmogaus gyvybę, negu daugelio sielas įstumti pavojun!). Nepalyginamai didesniu nusikaltimu turėjo būti palaikytas ateizmas, kuris nebe tą ar kitą erezinę nuokrypą skelbė, o aplamai neigė ir Dievo buvimą ir sielos išganymą. Todėl ateizmas ir turėjo savo kankinių, kaip anksčiau jų turėjo krikščionybė. Inkviziciją ginti nėra pagrindo, ir niekas jos iš tiesų nebegina. Bet kada visą laiką svaidomasi inkvizicija, tenka atsakyti, kad seniai jau vėl kankinių turi ne bedievybė, o krikščionybė. Ir ne kelis, o tūkstančius! Laisvamaniams sunku pamiršti inkviziciją po kelių šimtmečių. Tikintieji negali nesijaudinti dėl šiandien pat tebevykstančio teroro komunistinio ateizmo kraštuose, ypač matydami laisvųjų kraštų ateistus paprastai nekeliančius balso prieš šį terorą, o greičiau savo tyla su juo sąmokslininkaujančius. Todėl net ir tuose kraštuose, kuriuose bendromis pastangomis gyvenimas grindžiamas sąžinės laisvės ir idėjinės pakantos principais, vis tiek tebesama gilaus vienų antrais nepasitikėjimo. Ateistai baiminasi, kad krikščionių tolerancija tėra nuoširdi tol, kol šie pakankamai neįsistiprinę. Savo ruožtu krikščionys turi prieš akis, kokia ma-

Nukelta į 4 psl.

*) Iškarpa iš **dr. Juozo Girniaus** naujos knygos **"Žmogus be Dievo"**, kurios rankraštį autorius šiomis dienomis jau įteikė leidėjui — Į Laisvę fondui lietuviškajai kultūrai ugdyti. Čia spausdinama knygos įžanginės dalies pirmasis skirsnelis. **Red.**

Adolfas Valeška
(Mindaugo krikšto mozaikos detalė)

Karalienė Morta su palydovėmis
Nuotrauka Schube- Soucek

KAI GILI ISTORIJA VĖL TAMPA NAUJOVE

Pašnekesys su dail. A. Valeška prie Mindaugo krikšto mozaikos

Aną dieną, sutikus "Draugo" pastogėje dailininką **Adolfą Valešką,** tuoj pat išsprūdo klausimas: "Na, kaip su Mindaugu? Mes čia jau seniai laukiam jo „krikšto" Švč. P. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke. Paskubėki, kitaip apšauksime „pagoniu" ne tik Mindaugą, bet ir Patį". Ir dail. A. Valeška šypsodamasis atšauna: "Baimė be reikalo — prieš porą dienų viskas jau atlikta. Jeigu smalsu, važiuojam pažiūrėti". Ir kaip nesusigundyti šitokia ekskursija rudenėjančią ir saulėtą popietę.

*

Mozaika išlaukinėje bažnyčios sienoje tikrai impozantiška. Didelis mūro plotas, aplietas spalvomis, jau iš tolo nuo gatvės krinta praeiviams akysna. Dažnas iš jų prieina ir arčiau pasižiūrėti. Tada mozaikos kampe skaitoma: 1250. Baptism of Mindaugas, King of Lithuania, Precursor of Christianity. O vaizdo apačioje, bažnyčios sienos urnoje, už matinės medžiagos įmūryta Lietuvos žemės sauja. Mistiška ir simboliška, lyg Mindaugo krikštu visa mūsų tėvų žemė būtų palytėta Dievo rankos.

Akys vėl grįžta į patį menininko kūrinį. Galingų pilies kontūrų fone čia vyksta nepaprastoji iškilmė, o taipgi ir likiminės Mindaugo dramos preliudas. Stebint spalvinius ir kompozicinius mozaikos sprendimus, pokalbis su dailininku krypsta aplamai į mozaikinę problemą.

— **Mozaikomis puoštų bažnyčių Lietuvoje kaip ir nebuvo. Įdomu, kodėl Švč. Panelės Marijos Gimimo bažnyčios išorinėms sienoms papuošti buvo pasirinkta mozaika, o ne kuri kita medžiaga, kad ir pvz. freska?**

— Mozaika ir freska amžių bėgyje lygiagrečiai buvo naudojamos meninėms formoms reikšti. Lietuvoje, tačiau, mozaika pradėta puoselėti tik nepriklausomybės laikais. Mūsų miestai neturėjo didelių industrinių įmonių, skleidžiančių dulkes, dūmus ir suodžius, naikinančius dažus ir spalvas, todėl ir freskomis galima buvo puošti ir vidaus ir lauko sienas. Čionai, tačiau, šituose suodžiuose paskendusiuose miestuose freska ar panašia technika išpildyta sieninė tapyba greitai sutrauktų visą tų suodžių sluoksnį. Mozaikos akmenukai, gi, yra padaryti iš medžiagos, prie kurios dulkės nekimba. O jeigu jau atsirastų reikalas, jie yra lengvai nuvalomi. Todėl ir buvo pasirinkta mozaika, kaipo tinkamiausia ir patvariausia medžiaga, turint mintyje miesto industriją bei klimatines sąlygas.

— **Ar mozaikos technika yra pakankamai lanksti spalvinėms idėjoms išreikšti?**

— Mozaika dailininkui duoda gal daugiau spalvinių galimybių, negu kuri kita medžiaga. Kai freskos spalvos yra gana ribotos (yra spalvų, kurias tinkas naikina ir jų visai negalima vartoti), mozaikos akmenukai turi tūkstančius atspalvių, duodančių tapytojui tą pačią galimybę, kaip ir aliejiniai dažai, bet kokiai spalvinei kompozicijai išreikšti. Mindaugo krikšto tema yra panašiai tapybine prasme ir spręsta. Šiandieninė mozaika sprendžiama daugiau pagal bizantinės mozaikos tradiciją, tiek medžiagos, tiek spalviniu atžvilgiu. Romėniškoji mozaikos tradicija ne taip prigijo gal dėl perdaug reguliarios akmenukų formos ir riboto spalvingumo. Ir šiandien, tačiau, šalia bizantinių akmenukų yra vartojami ir marmuro, granito, keramikos gabaliukai, pajūrio akmenukai, kriauklės ir kitokia įmanoma medžiaga.

Adolfas Valeška Bernilukas
(Mindaugo krikšto mozaikos detalė) Nuotr. Schube-Soucek

Adolfas Valeška Mindaugo krikštas (mozaikos detalė)
Nuotrauka Schube- Soucek

Pokalbis prie mozaikos: kairėje — red. K. Bradūnas, dešinėje — dail. Adolfas Valeška.

— **Chicagoje mozaika retai sutinkama. Ar tam yra ypatingų priežasčių?**

— Jų gal yra visa eilė. Pirmiausia — sukomercinta atmosfera ir stoka mozaikos puoselėtojų bei populiarintojų. Taipgi mozaikos specialistų stoka. Jeigu kas norėjo mozaikos, reikėjo kreiptis į kitus miestus arba į Europos meistrus. Mūsų studija šiuo metu yra vienintelė tokia profesinė mozaikos studija šiame mieste, kur meno bei aukštųjų mokyklų studentai su dėstytojais dažnai apsilanko su mūsų darbais susipažinti ir mozaikos problemoms aptarti. Taip gi ekskursijų yra lankoma Šv. Filomenos bažnyčia, kurioje esame padarę mozaikas lauko ir vidaus pusėje. Neturėdami čionai senesnių lauko pusės mozaikos pavyzdžių, kartais ir vietiniai architektai suabejoja tokios mozaikos patvarumu, tačiau Šv. Kryžiaus parapijos vienuolyno koplyčios fasade Gerojo Ganytojo mozaika, pergyvenusi dešimtį speiguotų žiemų, lietingų rudenų ir kaitrių vasarų, ir šiandien tebėra lygiai tokia pat, kokia buvo įstatyta.

*

Pereinam į kitą bažnyčios pusę. Čia sienoje dar tuščia vieta, kurioje netrukus turės būti įmontuota ir antroji mozaika — Šv. Kazimieras, stebuklingai pasirodęs, padeda lietuviams pereiti per Dauguvą ir nugalėti maskolius prie Polocko. Dailininkas aiškina, kaip jis numato temą įkūnyti, kaip išspręs plataus peizažo ir gausios figūrų masės klausimą. Ir viso to klausančiam kyla susižavėjimas menininko užmoju ir pagarba šios parapijos vadovams, ypač prelatui J. Paškui, taip darniai sugebantiems pastoracinį darbą jungti su lietuviškuoju, kūrybiniu aspektu.

(k. b.)

Kertinė Parašte

JAUTINĖ KULTŪRA LIETUVIŲ LIAUDIES DAINOSE

Praėjusią vasarą turėjau progos perskaityti Juškevičiaus liet. dainas, visus tris tomus. Man ten daug kas krito akysna, į ką reiktų atkreipti dėmesį, norint suvokti senąją lietuvių tautos kultūros istoriją. Tarp kitko regėjosi nuostabus lietuvių tautos nekovingumas, labai mažas pramoningumas, išskyrus gal moterišką ji; taip pat priešingybė tam, kas vadinama animizmu ir labai plati bei turtinga rūtos kultūra. Tačiau iš visų dalykų man labiausiai krito į akis tam tikra jautinė kultūra. Iš pusantro tūkstančio dainų bent 55 yra apie arimą jauteliais ar jų ganymą. Berods, yra vos viena daina, kur ariama arkliais.

Aš pradėjau galvoti apie šį reiškinį, kaip apie etnologinį bruožą, liudijantį tam tikrą kultūrą. Negalima manyti, kad mes čia turime reikalo su kokia atsitiktine maniera. Maniera gali atsirasti atskiro žmogaus kūryboje, bet neįmanoma ją prileisti visos tautos kūryboje. Į šią jautinę temą reikia žiūrėti, kaip į gyvenimo įkvėpimą, padarytą sugebančiai poetiškai išsireikšti visuomenei. Žinoma, neprikl. Lietuvoje viename kitame didesniame ūkyje dar buvo pariama jaučiais. Tačiau tai buvo tik kultūrinė liekana, kuri negalėjo įkvėpti tautos dainos. Šalia to, jautinė kultūra dainose turi dar vieną labai būdingą bruožą: jautelius čia gano ne kas kitas, kaip merge'ė.

Kitas lygiagretus reiškinys liet. dainose yra žirgelis, kuris yra auginamas joti pas mergelę. Žinome iš betarpiškos istorinės praeities, kad vargu, ar dažnai jaunikis pas mergelę jodavo; jis greičiau važiuodavo, bent kai vykdavo su piršliu. Vadinasi — ir jojimas pas mergelę nėra betarpiško gyvenimo įkvėptas poetui. Iš to, kad vien jauteliais ariama ir žirgeliai yra pirmoje eilėje pas mergelę joti, galima daryti išvadą, jog tos dainos neturi tolydžio ryšio su gyvenamąja kultūra.

Jeigu jojimo pas mergelę kultūrą atsekti užtektų keleto šimtmečių, tai reikia abejoti, ar keleto šimtmečių užtektų atsekti tokiai kultūrai Lietuvoje, kada berneliai visuotinai jauteliais arė, kada mergelės visuotinai tuos jautelius ganė ir, svarbiausia, kada visa tai darė įspūdį žmonėms ir kada buvo poetų, kurie šį išgyvenimą dainomis apipavidalintų. Iš nieko neatsiranda nieko. Dėl to ir šio poetinio palikimo mes negalime imti kaip savaime suprantamo dalyko. Greičiau priešingai, savaime jis yra visiškai nesuprantamas reiškinys.

Taigi, kas galėjo būti ta jautinė kultūra, kurios liudijimą mes turime lietuviškose dainose? Lietuvos kultūros istorijoje mes tokio reiškinio nežinome. Apie proistorinius laikus galime pasinaudoti šitokiu tėvo Schmidt sakiniu, kuris kalba apie arijų atvykimą Europon: "Nors daugelis priešindogermaniškų kultūrų galvijų ūkį (Europoje) žinojo iš seniau, bent tiek, kad jaučius naudojo kaip traukiamąją jėgą plūgui ir vežimui, tačiau jų nenaudojo kaip pieno šaltinio ir iš jo padaromų sveikatingų maisto produktų šaltinio; taip pat jų nenaudojo kaip medžiagos batams ir drabužiams, sunaudojant jų odą. Šios abi pažangos buvo padarytos tik atsikėlus indogermanams, kurie vedėsi su savimi dideles kaimenes ir jų auginimui skyrė daugiau dėmesio, negu žemės ūkiui". (Rassen und Voelker des Abenlandes II, 312 psl.)

Ką šis ilgų ir rūpestingų Schmidto studijų rezultatas sako mūsų reikalui? Jis visų pirma sako, kad arimas jaučiais atstovauja priešarijinį europiečių ūkį. Ir antra, kad pieno ir odos išdirbinių ūkis yra indoeuropiečių atneštas. Grįžtant su šiomis žiniomis prie liet. dainų galima pastebėti, kad jose beveik visiškai nėra karvių melžimo temos. Juškevičiaus rinkiny apie karves yra ne daugiau trys dainos ir greičiau pajuokiančios. Visiškai ne taip yra suomiškoje Kalevaloje, kur apdainuojama karvių melžimas ir pieno produktų saugojimas. Kalevalos kultūroje pienas stovi taip aukštai, kad puikioje dainoje apie geležies kilmę pienas vaidina pagrindinį vaidmenį. Faktiškai pieną išaiškinama geležis:

"Kur juodasis pienas nutiško,
Ten buvo atrasta minkštoji geležis.
Kur baltas pienas tekėjo,
Ten susiformavo baltasis plienas.
Kur raudonas pienas čiurleno,
Ten buvo neišsivyscčiusi geležis".

Kaip mes turime žiūrėti į šiuos galvijinės kultūros skirtumus? Ar savaime suprantama yra, kad pieno ūkio krašte dainuojama apie jaučiu arimą ir nedainuojama apie karvės pieną? Aišku, kad mes čia turime buvusios kultūros liekaną. Į etnologines liekanas mes negalime žiūrėti, vien kaip į jų rinkinius. Savo laiko gyvenime jie nebuvo palaidi bruožai; jie sudarė visumą, sugebančią įkvėpti poeziją.

Nėra abejonės, kad pieno kultūra Lietuvoje yra žinoma keleta šimtmečių. Pasak K. Krohn, Kalevalos dainomis reikia pripažinti koks tūkstantis metų. Tačiau lietuviškos dainos pieno temos neturi. Lygiai kaip jos neturi ir arklių arimo temos. Pirmoji išvada, kuri iš to seka, yra kad nei pieno melžimas, nei arimas arkliais lietuvį dainių neįkvėpė. Tai yra visai tvirta išvada. Gali būt daug ir įvairių spėliojimų, kodėl taip atsitiko. Tačiau lietuviškose dainose mes turime įkvėpimų, kurie yra senesni už pieno kultūrą ir už žirgų, naudojimų jojimui, kultūrą. Jie siekia tų laikų, kada arimas jaučiu buvo toks žavus žmogaus užsiėmimas ir kada mergelės skaitė garbe ganyti jautelius.

Tie laikai, pasak tėvo Schmidt, Europoje buvo dar prieš čia atvykstant pieningoms indogermanų kaimenėms. Be abejo, senieji europiečiai išmoko melžti pieną ir su didele nuostaba juo naudojosi, kaip matome Kalevaloje. O ateiviai išmoko arti jaučiais ir priimti juos ganančių mergaičių patarnavimą. Tačiau kodėl mūsų dainos dainuoja apie jautelių arimo kultūrą, o ne apie pieno kultūrą? Ar poetai buvo pasidarę konservatoriai ir nepriėjo nei prie melžimo, nei prie sūrių gaminimo poezijos ir vis tebedainavo apie jautelius, kuriais ariama, ir mergeles, tuos jautelius ganančias? Ar gal greičiau ne visada buvo poetų tautoje? Gal senųjų įkvėpimų dainos pergyveno naujų kultūrų sukeltas krizių kartas ir, kaip suakmenėjusios poetinės formulės pasiekė mūsų laikus?

V. Bgd.

Vytautas Ignas — Piemenukas

KOMEDIJA, LIEČIANTI TAVE

Tūkstančiai veikalų pasaulio scenose amžių bėgyje švito ir geso. Vieni jų buvo skirti tai dienai, ir išliko šimtmečius, kiti buvo skirti amžiams, o miré su pirmais pastatymais. Tai priklauso nuo to, kaip kūrinys atsilaiko prieš laiko dūžius ir kiek pasirinktoji dramaturgo tema yra amžina ar pasikartojanti. Ne visi veikalai buvo šekspyrinio lygio ir ne visi aktualūs veikalai pajėgė žiūrovą pagauti. Laikinų aktualijų kūriniai kartais turėjo didelės reikšmės savo laikotarpiui ir iš tokio taško jie vertintini. Kad koks nors kūrinys, rodos tik šiandieninės reikšmės, gali išlikti ir ilgiau, gali būti pavyzdžiu Servantes Don Kichotas. Jis išsilaikė šimtmečius, tačiau jo paskirtis buvo išjuokti gyvenomojo momento neigiamybes. Iš draminio pobūdžio veikalų galima paminėti ir Moljero kai kurias komedijas, turėjusias rodos aktualų pobūdį, tačiau nepraradusias laiko tėkmėje aktualumo ir blizgėjimo. Bet, be abejo, tokie aktualūs veikalai dažniausiai praeina, nors jų pasisekimas, kad ir laikinas, būna didelis.

Dirbtinės priemonės

Ne kartą mūsų spaudoje buvo pasisakyta prieš nuvaidintus

Anatolijus Kairys

veikalus, kurie savo metu buvo aktualūs, bet šiandien jie yra, kaip kai kurių madų drabužiai, pasenę, nors juos ir galima dėvėti, šiuo atveju, vaidinti. Jie dažniausia sprendžia tokias dienos aktualijas, kurios šiandien nebėra esminės, laikui ir papročiams keičiantis, jos parado savo žavumą, daugiausia pagrįstą dienos sensacijom. Prie tokių pavyzdžių galima būtų priskirti ir mokyklos draugus, pirmus skambučius, gatvės vaikus. Šie veikalai nebeduoda galimumų nei aktoriui pasireikšti, nei žiūrovui teikia ką nors naujo, nors jie savo laiku buvo įdomūs ir šiaip gerai parašyti. Visur daroma pažanga, todėl nenuostabu, kad ir scena neatsilieka ir kaip tik šiandien dažnai svarstomos įvairios teatrinės temos, įskaitant net tokius terminus, kaip absurdo teatras. Taigi, jeigu jau imant komedijų žanrą, tai reikia imti šiandieninį, dar geriau lietuvišką, nes jei ir nebus veikalas tobulas, jis nebus kenksmingas, nes jis lies mūsų aktualijas, kai ką išryškindamas ir pabrėždamas.

Popiečio diagnozė

Vienas tokių aktualių šios dienos tema parašytų dramos kūrinių yra **Anatolijaus Kairio "Popiečio diagnozė"**, Detroite ir Kanadoj buvusi pastatyta Diagnozės vardu. To veikalo draminiai metmenys ir ataudai, kaip teigia autorius, yra imti iš lietuvių gyvenimo Amerikoje. Jau vien tai pasako, kad tai yra aktualija, gi kiek ji turi aktualumo ir kiek joje yra nesenstančio humoro ir tuo pačiu amžinesnės vertės, turės progos čikagiečiai pamatyti spalio 5—6 d. Jaunimo Centre. Buvo šiame krašte statoma linksmų komedijų, dar nepriklausomos Lietuvos autorių, tačiau nors jos įmanomai parašytos, bet nebegalinčios atsiremti į šiandieninę tikrovę, vienus daugiau nuteikdavo lyrišku tėvynės prisiminimu, gi kitiems, ypač jaunimui, to viso nebeatsimenantiems, vaidinimai atrodė naivūs. Kiek teko skaityti A. Kairio komedijoje, kurioje reikalingi tik šeši aktoriai, žiūrovas susitiks su savo paties problemomis, su namų pirkimu, lituanistiniu švietimu, gyvuoju patriotišmu ir tik jo iškilminga deklaracija.

Režisierius **St. Pilka** ir autorius šį veikalą, kuris Terros išleistas atskira knyga, gerokai kopiuravo ir, tenka manyti, gera prasme, ypač, kad praktikoj jau ne kartą buvo patirta, kaip toks bendradarbiavimas mūsų scenai išeina į naudą. Šalia senųjų komedijų šis pastatymas bus gana įdomus ir labai lauktinas bandymas.

L. Aukštys

—o—

LIETUVIŲ LIAUDIES IŠKALBA

Metuose šiuose, tuose, anuose, kada katės lojo, šunes giedojo, zuikis būgną mušė, lokys ragą pūtė, arkliai dantimis bruzdino, stirna su pelėda šokinėjo, žuvys lekiojo, driežas į gegutę dabojos, bobos veršius kirpo, mergos tekėti nenorėjo, vaikinai jų nemylėjo, kada barankom snigo, vaikai kiauras dienas nemigo, tuomet vilkas, tą trenksmą išgirdęs, dideliai persigando, nebežiūrėjo, kur veršiai ganos, tik iš bėdos pašoko bėgti, bebėgdamas šoko per kelmą ir išspyrė bernioką. Tą bernioką žmonės pramine Briedžioku, nes buvo smarkus kaip ožys, sukosi, kaip girnų apatinis akmuo. Tasai mandras berniokas nutvėrė vilkui už uodegos ir nepaleido. Vilkas bėgo per tokį ir tokį sodžių, nutrūko uodega, o berniokas aukštielninkas apvirto. Paskum išaugo baisus melagis, kaip ir vagis. Anas pavogė gyvą ir gražią Onutę.

(Iš piršlio pasmerkimo dekreto)

MYLĖSI LIETUVĄ IŠ TOLO

Nauja dovana muzikos mylėtojams

L. B. Chicagos Apygardos Valdyba ėmėsi iniciatyvos ir išleido II-sios JAV ir Kanados Lietuvių Dainų šventės rinktinę ilgo grojimo plokštelę — stereo ir monaural. Plokštelė pavadinta: "Mylėsi Lietuvą iš tolo". Plokštelės apipavidalinimas liudija gerą leidėjų skonį.

Pirmojoje pusėje užrekorduoto 7, o antrojoje — 8 lietuvių kompozitorių labiausiai pavykusios dainos, atliktos mišraus, moterų ir vyrų chorų.

Dainų šventės salės akustika ir joje įmontuoti garsintuvai sudarė labai nepalankias rekordavimui sąlygas. Paprastai rekordavimai vyksta tam tikrose studijose su pritaikyta akustiko ir moderniais aparatūros įrengimais. Mūsų atveju rekorduotojams atiteko labai nedėkingas uždavinys: milžiniška salė, talpinanti 10,000 žmonių, jokių akustinių įrengimų ir priedu dar prasčiausios rūšies nudėvėti garsintuvai, kurie nepakenčiamai deformavo chorų skambėjimą, ypač tolimesnėse nuo estrados vietose. Nors mūsų rekorduotojai - specialistai visomis priemonėmis stengėsi pašalinti salės akustikos ir garsintuvų netobulumus, tačiau ištisai pašalinti nereikalingų garsų nebuvo įmanoma. Dėlto kai kuriose dainose nepasisekė išvengti nemalonaus plokšelės čirškėjimo.

Sunku spręsi, tačiau atrodo, kad monural plokštelėse kai kurios dainos užrekorduotos geriau.

Tačiau, neįvertinant šių mažų trūkumų, leidėjų pastangas reikia su padėka įvertinti. Įspūdingas, istorinis lietuvių gyvenime II-sios dainų šventės įvykis užfiksuotas ir nepamirštas.

Dabar kiekvienas iš mūsų savo bibiloteką gali praturtinti gražiai ir skoningai išleista muzikos plokštele.

Antanas Nakas

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas. Protezistas.
Aparatai-Protezai. Med. ban. dažai. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t.t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Val.: Pirmad. ir ketv. nuo 3 iki 6; antrad. ir penktad. nuo 4 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Telefonas: GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius, uždaryta.

Ofiso PR 6-1795 Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm. antr. ketvirt. ir penkt. nuo 2—4 ir 6—9 ir pagal susitarimą.

Tel. Ofiso 247-0400, Rezid. 737-1377
DR. V. KAUPAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ligos
736 West 35th Street
(Bridgeport Medical Arts)
Val. vak. 6-8. Šešt. 10-1. Trečiad. susitarus. Dienos metu tel. CA 5-5010.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 1—4 p. p., 6:30-8:30 val. vak. Šeštad. 1-4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak., išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 val. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2317 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(OFISO ir REZ.)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2358 West 63rd Street
Tel. — PRospect 8-7773
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 p. p., antrad. ir penktad. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštad. 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PUllman 5-6766
Namų: Beverly 8-3946
Priėm. val.: kasdien 6-8 v. v., šešt. 1-4 v. p. p., trečiadienį — uždaryta

Ofiso tel. PR 6-7800. Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 1—9 p. p.
išskyrus trečiadienį
Šeštadieniais 10—5 p. p.

Tel. ofisų RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Ofisas 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p.p. ir 6-8 p.p
Trečiadieniais ir šeštadieniais uždaryta.

Ofiso telefonas — CL 4-2421
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 So. Kedzie Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 8 val. vak. Treč. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
Spec. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Sreet
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę.
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt nuo 9 iki 11 v. ryte ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA7-7381
VAL.: 10 ryto iki 8 v. vak., trečiad. uždaryta. Šeštad. 10 v. r. iki 2 p. p.

Rez. tel. PR 9-6730
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslės ir šlapumo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880; 30 N. Michigan ave. Suite 808, tel. CE 6-7764.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
6449 S. Pulaski Rd., Tel. LU 2-5775 arba 15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Telef. FU 5-2020.
Valandos pagal susitarimą. Jeigu neatsiliepia skambinti TE 9-1071.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas 4255 W. 63rd Sreet
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Penkt. tik 1—3 p. p.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Ofiso telef. CLiffside 4-2896
Rezid. telef. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. Ashland Aaenue
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
Valandos kiekvieną dieną 2 — 4 ir 6—8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, priimama pagal susitarimą. Šeštadieniais nuo 2 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. šešt. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123 Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priimėnėja ligonius tik susitarus.
Val. 2—4 p.p. ir 6—8 p.p.
Treč. ir šešt. uždaryta

Telefonas — GRovehill 6-2822
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v.
Šeštadieniais 1 iki 4 val.
Trečiadieniais uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Šeštad. nuo 2 iki 4. Treč. ir sekmadieniais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštad. pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0237, rez. PR 6-6650
Rez. 6600 So. Artesian Avenue
Val. 11 v. ryto iki 3 v. p.p., 6-7 v. v.

Rez. GI 8-6672
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 2-0001.

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Sreet
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak. Šešt. 1-4 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS IR VAIKŲ LIGOS
2737 West 71st Sreet
VAL.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštad. nuo 10 iki 12 valandos.
Trečiadieniais uždaryta.
Ligonius priima pagal susitarimą.
Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017

DERLIAUS RINKĖJAI

Danutė Brazytė

Kiekvienos vasaros pabaigoje, kada į šviežius arimus byra žiemkenčių grūdai ir sodų obelis lenkia prie žemės nokstančių vaisių sunkumas, jie grįžta iš pietų, tarytum nuostabūs, rudeniniai paukščiai. Visais kaimų ir laukų keliukais ritasi, gergždžia senoviški, aplamdyti automobiliai, prikimšti įvairiausių ryšulių ir juodaakių, susivėlusių vaikų. Tai derliaus rinkėjai. Jie nuolat keliauja tarsi naujų laikų čigonai, be paliovos sekdami bręstantį derlių. Nesibaigiančiomis vilkstinėmis jie suka į kiekvieną didesnį kiemą ir kartoja vis tą patį klausimą:

— Gal šiandien jums reikia darbininkų?

Pro mašinos langus išlindusios tamsiaplaukės vaikų galvos linksi pritardamos, ir veiduose sušvinta drovios šypsenos, kai tėvas aiškina, kokie jie yra vikrūs ir geri darbininkai.

Ištisomis savaitėmis uogynuose bei soduose aidi linksmi derliaus rinkėjų šūkavimai, dainuškos. Tada atgyja kaimas, sukiega iki šiol rimtos, išdidžios sodybos, visur maišosi žemo ūgio, vikrūs vyrai, truputį stambokos, juodakasės moterys ir nesuskaitomi pulkai vaikų.

Pirmam sniegui iškritus, derliaus rinkėjai dingsta. Nesvarbu, kiek vaisių tebekabo ant pageltusių, pusplikių šakų, kiek voratinkliškai skaidrių dienų žada bobų vasara, pabaltinti laukai visuomet išveja juos atgal į pietus. Ten juk linguoja amžinai žalios palmės ir jauki šilima laiko atvirą savo glėbį išklydusiems svetur saulės vaikams.

Tačiau kiekvieną kartą, kai paskutinis automobilis išsiūbuoja iš rudens purvu liūliančio kiemo, pasilieka kažkokia tuštuma, lyg graudulys, lyg pavydas. Jeigu galėtum atsisakyti savo menko turto, pareigų bei reikalų, norėtųsi nerūpestingai keliauti po kraštą, vasaros įrudintais skruostais, kaip nenuoramos derliaus rinkėjai.

* * *

Atėjo kartą ruduo, našesnis už visus. Niekad tiek daug sultingų vaisių nelenkė obelų šakas ir padangė taip akinančiai nemėlynavo virš pageltusių laukų. Sodininkai vaikščiojo nušvitusiais veidais ir derliaus rinkėjams darbai patys siūlėsi. Nes ruduo mėgsta išdaigas. Visi skubėjo naudotis gera gamtos nuotaika. Sode rėkavo ir klegėjo dukart daugiau darbininkų, kaip kitais metais, po obelimis tiesėsi virtinės medinių dėžių su raudonų vaisių kauburiais, ir nuotaikingai papsėjo traktorių motorai.

Pakiuknėje žaidė vaikų pulkas. Jiems dar nereikėjo gyventi suaugusių rūpesčiais, jie galėjo krykšti ir šokti ratelius numindytoje kiemo žolėje. Nuošaliau nuo žaidžiančiųjų stoviniavo paauglė mergiotė, dažnai žvilgčiodama į kelią, ar nekyštels iš anapus kalniuko policijos automobilis. Panašiu atveju visi žaidėjai nutikštų į pašalius, greičiau negu strazdų pulkelis, vanagą pamatęs. Policininkas jiems reiškė mokyklą, o ten laukė neribotas laisvės suvaržymas. Daugumas šitų juodaakių murzų niekad nėra buvę klasės viduje, nežinojo net kuria ranka pieštuką paimti. Tėvams bevažinėjant iš vienos vietos į kitą, joks mokslas nebuvo įmanomas.

Ūmai pro jauną kriaušyną ūžtelėjo šalto vėjo srovė ir debesio kraštu uždengė saulę. Oras taip netikėtai atvėso, kad vaikai nustebę liovėsi žaisti ir susimetė į būrį. Berniukai sagstėsi plonų marškinėlių apikaklės, mergaitės tūpė ant žemės, prisidengdamos sijonukais nuogas blauzdas. Visų akys neramiai stebėjo padangę ir laukė, iki nemalonusis įsibrovėlis vėl nuslinks nuo saulės veido. Tačiau debesys niekur neskubėjo. Atrodė, kad jis toliau nebekeliaus, o gal ir kibirą - kitą šalto vandens papils ant parudavusio kiemo. Vaikai ėmė nerimti, trepsėti kojomis ir barti padangę, o mažesnieji ruošėsi net lūpą tempti.

— Aš galiu šalin nuvaryti! — išgirdau iš būrelio žodžius ir nejučiomis susidomėjau.

Kalbėjo aukštas, juodakplaukis berniukas, toks liesas, beveik permatomas, tik jo akys buvo taip ryškiai mėlynos, jog rudeniška padangė turėjo susigėsti.

— Tai jau! Nesigirk tiktai, niekas to negali padaryti, — abejojo žaidimo draugai.

— Galiu. Pamatysit! — nenusileido gudruolis. — Aš žinau maldelę - burtus, kurie tikrai debesį nuvarys!

Jo įsitikinimas buvo toks užkrečiantis, kad ilgiau nebegalėjau tęsti savo darbo ir prisiartinau prie vaikų. Be abejo, jo proseneliai vartojo kokius nors burtažodžius, garbindami saulę Meksikos džiunglių gilumoje, dėl to buvo taip įdomu išgirsti juos, pritaikytus vaikiškam reikalui.

— Tegul pamėgina! Vis tiek nėra ko veikti... — nutarė vaikai taip pat smalsumo pagauti.

Berniokas tvirtai atsiklaupė į kiemo žemę, sukryžiavo rankas ant krūtinės ir išvėlė galvą. Visus šiuos judesius atliko giliai susikaupęs, norėdamas savo klausytojams didesnį įspūdį palikti. Pagaliau ištiesė rankas į saulės pusę ir lėtai, iškilmingai prabilo:

"Saulele, motinėle,
Patekėk, patekėk,
Mes maži vaikeliai,
Mums šalta, mums šalta...

Mano ausys girdėjo žodžius, bet sąmonė atsisakė jais tikėti. Tegalėjau stovėti nuleidusi rankas ir net nekvėpuodama klausytis, kaip berniukas kartojo:

Mes maži vaikeliai,
Mums šalta, mums šalta... — aiškiai, be jokio akcento tardamas sakinius.

Nedrįsau pertraukti jo minutės iškilmingumo. Šiems vaikams buvo brangi kiekviena nekasdieniška akimirka. Mėlynakio berniuko žodžiai, ištarti tokia negirdėta kalba, padarė reikiamai gilų įspūdį mažiems klausytojams. Lyg tyčia, nedraugiškasis debesys tuo tarpu nusprendė persikelti į kitą dangaus pakraštį. Švystelėjo saulė, grįžo maloni šilima ir vaikų būrelio džiaugsmas. Jie, žinoma, tvirtai tikėjo, kad draugo burtai nuvijo debesį ir visi labai panoro išmokti nuostabiąją maldelę. Dažnai palik-

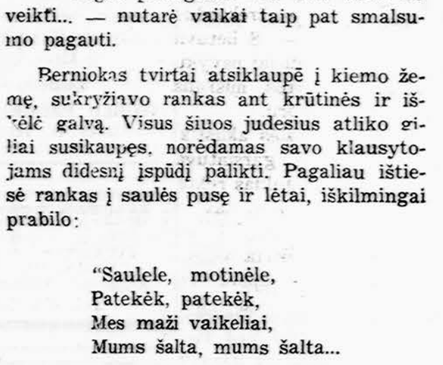

tiems po lietinga padange, toks žinojimas buvo tikrai pravartus. Netrukus visas pulkas juodaakių, tamsiaveidžių vaikų sutartinai kartojo:

Saulele, motinėle, patekėk, patekėk...

Įspūdis buvo keistas ir jaudinantis. Man staiga pasidarė labai svarbu sužinoti, iš kur mėlynakis berniukas išmoko tas eilutes taip tobulai jo gimtinei kalba.

Po pusvalavandžio visi mažieji nudulkėjo į sodą pasigirti saviškiams neįprastu nuotykiu. Pasistengiau sučiupti jaunąjį burtininką.

— Sakyk, vaikeli, kur tu lietuviškai išmokai?

Mėlynose akyse blykstelėjo baimė, bet greit nušvito plati šypsena.

— Lietuviškai? Aš nesuprantu...

— Tavo maldelė saulei buvo lietuviška, — paaiškinau.

— Senelis išmokė! — išdidžiai atsakė vaikas, nubraukdamas nuo kaktos plaukus. — Aš žinau ir daugiau tokių svetimų žodžių. Ar jie taipgi lietuviški?

— Upelis... Duona... Alus... Rupūžė! — lėtai dėstė, tarsi mėgaudamas prisiminti. — Man geriausiai patinka rupūžė! Taip stipriai skamba. Tik senelis neliepia sakyti, — tyliau pridūrė. — Ar tai negeras žodis?

— Žodis neblogas, — skubiai užtikrinau, vos galėdama sulaikyti juoką. — Sakyk, ar tavo senelis dar gyvas?

Berniukas staiga prapliupo skambiu nusikvatojimu, tarsi klausimas būtų buvęs labai juokingas.

Mano senelis yra geriausias derliaus rinkėjas visoj Amerikoj, o gal ir visame pasaulyje! Eikite į sodą ir rasite jį pačiam aukščiausiam medyje beskinantį... Bet aš turiu bėgti, — susigriebė berniukas. Jo žaidimų draugai seniai buvo išnykę tarp medžių.

Basos kojos nukulniavo traktoriaus padangų išmargintu keleliu, o aš prisižadėjau tuoj eiti jo senelio ieškoti. Tačiau smalsumą teko nešiotis lyg sunkiausią naštą iki pat vakaro, nes skubesni darbai buvo užgulę.

Ankstyvos rudens sutemos ir žvarbus šiaurys netrukus išvijo darbininkus iš sodo. Kieman jie grįžo pavieniui ir būreliais, tingiai vilkdami paskui save tuščius vaisių skynimo krepšius. Mėlynakis berniukas parsivedė už rankos savo senelį. Tačiau senelio vardas jam nevisai tiko. Tiesus, lyg drūtmedis, visa galva aukštesnis už bendradarbius, žengė jis prieš kalniuką, tarsi ilgos dienos darbo nei būte nebūta. Supratau, kodėl vaikas taip juokėsi, mano klausimą išgirdęs. Šitas žmogus atrodė nei laiko, nei mirties neįveikiamas. Tik akyse atspindėjo ta pati rami mėlynė, kaip ir mažojo anūko veide.

Jiedu paspartino žingsnius, kad nors kiek sutrumpintų mano laukimą. Žmogus mandagiai pasisveikino ir tarė:

— Jūs domėjotės berniuko žodžiais?

Atsakymui linktelėjau galva, buvau per daug užsiėmusi jo stebėjimu.

— Jie buvo lietuviški, — paaiškino.

— Až žinau! — beveik sušukau, negalėdama sulaikyti nuostabos. Daugiau nebebuvo reikalo kalbėti svetima kalba, nors lietuviškoji sunkiai ritosi nuo derliaus rinkėjo liežuvio.

— Įsivaizduokit! Tiek metų nesu girdėjęs savo žodzio! Beveik pamiršau, kaip jie skamba, — nusidžiaugė senasis.

— Jūs tikrai lietuvis! — pusiau netikėdama ištariau. — Bet kaip?! — buvo nepaprastai sunku nepaklausti to, kas mane vargino visą dieną. Derliaus rinkėjų tarpe tikrai nesitikėjau saviškio sutikti.

Netrumpa pasaka išeitų, — susimąstęs atsakė žmogus. — Gal atsisėstume kur nors. Jau vis nebe dvidešimties esu, kojos 'vargsta per dieną...

Iš sodo žemumos atsargiai šliaužė drėgna, išbalusi migla. Rytuose kabojo visai nauja pilnatis, tokia nerimą kelianti ir pilna svirplių dainos.. Senasis derliaus rinkėjas ėmė kalbėti.

— Vos ūsams prasikalus, išvažiavau Amerikon laimės ieškoti. Caro valdžia buvo beveik nepakeliama, tėvai neseniai iš baudžiavos paleisti, tai net duonelės neužteko.

— Seneli, man vėsu, — patempė jį už rankovės berniukas.

— Buvau tave visai užmiršęs, — truputį susigėdo žmogus. — Bėk į vidų, teta duos vakarienės...

— Auksas ir laime nei šiame krašte nesimėto, — sumezgė pokalbį toliau. — Teko visokių sunkumų pakelyje sutikti, iki nusibasčiau į pietus ir susipažinau su šitais žmonėmis. Jie tikrai nieku nepriminė namie paliktuosius, nebent skurdu...

— Gal jums sunku mane suprasti? Žodžiai taip pinasi, lyg liežuvis būtų surūdijęs.

Skubėjau atsakyti, jog suprasti visai lengva, tegul tik tęsia savo pasakojimą. Iš mažų namukų rinkosi juodaakiai senelio draugai ir šypsojosi, net jų veidai tviskėjo dantų baltumu.

— Pažiūrėkit tik į juos! — švelniai nusijuokė senis. — Tikri vaikai! Gal dėl to

jie man taip malonūs tada pasirodė. Savo neįtikėtinai skurdžia buitimi visai nesirūpino, tiesiog dėmesio į tai nekreipė. Visuomet išsišiepę, linksmi, o dainuoti ima kiekviena proga. Mano sodžiuje, Lietuvoje, dainos taipgi buvo labai mylimos.

Kalbėtojas nutilo, tarsi mintimis lygindamas ramias, ilgesingas gimtojo sodžiaus melodijas ir gitarų palydimas, pietietiškas dainas.

— Likau su jais ir pradėjau keliauti po kraštą, skindamas uogas, vaisius. Darbą mėgau, nes nuolat keitėsi žmonės ir vietovės, nuobodulio kęsti neteko.

Aš labai norėjau išklausti apie mėlynakį anūką, tik buvo truputį nedrąsu. Jis ir tą mintį atspėjo.

— Visai nenuostabu, kad jaunam vyrui krito akin tokia juodakasė. O, mano Rosita tai bent mergina buvo! — senelis nusikvatojo ir vėl tuoj surimtėjo. — Tik vieną dukterį turėjom. Tokia buvo linaplaukė, žmonės nenorėdavo tikėti, kad ji mums priklausė. Kartą net policija prisistatė. Manė, jog pavogėm mergaitę, — šį kartą jo juoką pakartojo visas būrys darbininkų, nors lietuviškai jie tikrai nesuprato. Buvo aišku, kad senelį visi gerbė, juo didžiavosi ir jį mylėjo.

— Vis ruošiausi parsivežti jas į Lietuvą, parodyti savo gimtinę. Dukrelė visai gerai lietuviškai mokėjo, o ir žmona būtų susikalbėjus. Tačiau žmogaus planai labai trapus daiktas, pūsteli likimo vėjai, ir ištyška į visas puses... Dabar likom tik mudu su Petriuku.

Mėnulis jau buvo palypėjęs iki daržinės stogo ir metalinį perkūnsargio stiebelį „pavertęs spinduliuojančia burtų lazdele. Rūko verpetai ritosi per plentą, sklido tarp kaimyno obelų ir skandino vėlyvų žiogų čirškimą. Išsiskirstė į savo namelius darbininkai, virpėdami nuo neįprastos vėsos. Buvo laikas baigti įdomų mūsų pokalbį. Senelis nesiliovė kartojęs nuoširdžios padėkos žodžius.

— Nė vienos kalbos laisvu vartojimu galėčiau pasigirti, tačiau kartais žodžiai ima springti gerklėje ir gana. Tada, įsilipęs į obelį, kokiame nors svetimame sode, kad užtraukiu lietuvišką dainą, net akyse šviesiau pasidaro. O dabar visą vakarą galėjau pakalbėti su savu žmogumi.

Dar sode darbo daug liko, bus ir daugiau tokių vakarų, — atsisveikinau įdomųjį senelį.

Tačiau kitą savaitę iškrito pirmasis sniegas, ir derliaus rinkėjai išvažiavo atgal į pietus. Mėlynakio Petriuko senelis būtinai prižadėjo ateinantį rudenį vėl sugrįžti į mūsų sodą ir dar daugiau prisiminimų iš savo nuotykingo gyvenimo papasakoti.

Dabar, vasarai besibaigiant, dažnai akys krypsta į kaimo keliuką, tikėdamos pamatyti vėl sugrįžtančius derliaus rinkėjus...

PIEŠINIAI VALENTINO RAMONIO

Sesuo Marija Jurgita

TUŠTUMA

Išdegę miškai
pelenais sėja
pavasarį.

Skambėjus daina
ilgesy blaškos,
nerandanti

juodajam miške
pražydusio
praeities aido.

NUOVARGIS

Tegul tyli —
begęstą saulėlydžiai,
teneskleidžia savo džiaugsaš kurčia. /mo —

Teišblėsta
gintarinis sapnas,
neišvydęs rytmečio —
aš akla.

Teateina
juoda vienuma,
be balso ir be šviesos —
aš viena..

VILTIS

Ežerai išdžiūvę...
Liūdesio kaitros
pasimetę spinduliai
degina.

Mėlyna svajonė
žaidžia širdyje.
Gal suras šiandieną
debesis;

Gal rytoj degimas
liūdesio kaitros,
sutemoj užgesęs,
neliepsnos.

POETAS

Paimsiu saujon debesį,
sugniaužęs, sulipdysiu tau-
kurion įliesiu /rę,
savo širdį.

Pakelėj paliksiu ją
trokštančiam keleiviui,
nuvargusiam ir
vienišam, kaip aš.

Malda

Nuotrauka Juozo Mažeikos

IR NUKIRTO MEDĮ PRIE NAMŲ

PAVASARIS

Beviltiškos rankos
kyla aukos pilnumoj
ir leidžiasi pasidavime.

Baigta.
Ašigaly
palaidota žiema.

Bunda, veržiasi, kyla...
ir vėl smunka
gimsiančios laimės viltis.

NERIMAS

Jo kraujan
įlieta Nilo srovė,
tekanti,
nepažįstanti
žmonių nustatytų ribų.

Jo širdy
uždegtos aukuro ugnys,
ant kurių paguldytas
Abraomo sūnus.
Ir nežinia,
ar angelas ateis...

TREMTINYS

Aukšti vyrai su pagaląstais kirviais
išėjo
medžių kirsti.

Ir nukirto medį
prie namų,
ir sudegino jaunystės kelrodį.

Sugrįžęs ieškojau namų,
bet neradau,
nežinodamas, jog aukšti vyrai
su pagaląstais kirviais
sugriovė kelrodį
į laimę,
ir sudegino kelią namo.

TEIZMAS IR ATEIZMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

žai patikima yra buvusi ateistinė tolerancija nuo Didžiosios **prancūzų revoliucijos ligi ispanų** pilietinio karo, neminint komunizmo.

Principinė teizmo ir ateizmo priešybė, dar pabrėžta visų istorinių nesusipratimų, yra lyg praraja, per kurią neįmanoma permesti tilto. Pagal tai teisto ir ateisto santykį būtų galima vaizduoti neperžengiamos prarajos atskirtais žmonėmis, kurie gali vienas su antru susišaukti tik iš tolo. Tokioje padėtyje neįmanoma ramiai kalbėtis, o tenka šaukti. O šauksmas turi ypatingą logiką. Užuot nuosekliai mintį plėtojus, čia tenka ją sutelkti į atskirus šūkius. Tai suteikia minčiai ryškumo, bet drauge ir aštrumo, kuris ypač žeidžia, kai labiau šaukiama apie kitų klaidas, negu pačia tiesa sielojamasi. Kadangi niekas sąmoningai nesirenka klaidos ir nesijaučia klystąs, kiekvienam jo įsitikinimų paneigimas yra skaudus, ypač tuo atveju, kai drauge implikuojamas ir paties žmogaus nuvertinimas. Pakanka "tuo pačiu" atsilyginti, ir poleminiame įkarštyje tiesos rūpestį nustelbia savitarpinis vienas antro teisimas. Pasipiktinimas neteisėtu savinimusi teisės žmogui teisti žmogų ilgainiui virsta karčių nusivylimu ir abipusiu pagarbos netekimu. Kai pirma buvo norėta tiesą šaukti net "priešui", tai dabar, pavargus, klausiama, ar apskritai buvo prasmės "mesti perlus kiaulėms".

Tokie paprastai santykiai tarp tų, kuriuos skiria teizmo ir ateizmo principinė priešybė: arba kovojama poleminiu įkarščiu, arba atvėstama ligi visiško nebesidomėjimo pagarbos netekusiu priešininku. Daug poleminių veikalų, kuriuose abi šalys skaičiuoja viena antros istorines kaltes. Bet labai reta veikalų, skirtų principiniam priešingos šalies pažinimui. Todėl, poleminėse kovose praradus savitarpio pagarbą, ir imama vienų antrais baisėtis. Ateistui baisi tikinčiųjų "tamsa" (kaip galima taip užsisyrusiai laikytis "prietarų" mokslo amžiuje?), teistui baisi netikinčiųjų išdidybė (kaip galima taip aklai užmiršti savo sielą dėl techninių laimėjimų?).

Nelaikau normaliu santykiu nei poleminės kovos, nei paniekos paliaubų tarp tų, kuriuos išskiria teizmo ir ateizmo priešybė. Abiem atvejais pamirštama, kad teizmo ir ateizmo priešybė neturi būti paverčiama pačių tikinčiųjų ir netikinčiųjų priešybe. Teizmą ir ateizmą iš tiesų skiria neužgrindžiama praraja. Tačiau subjektyviai net šios pačios absoliučiausios priešybės atveju yra bendra žmogiška jungtis. Tai **tiesos rūpestis.** Tikima Dievą ar netikima, abiem atvejais tai remiama tiesa. Tiesos rūpestis jungia draugėn tikinčiuosius ir netikinčiuosius, apeliuodamas kovą dėl Dievo suvokti idėjine kova, kurioj bendrai visų rungiamasi už tiesą, o ne vienų prieš kitus.

Principinė teizmo ir ateizmo priešybė savaime reiškia neišvengiamą ir nepaliaujamą kovą. Ir kadangi čia kovojama dėl paties Absoliuto, tai yra nelygstama kova. Kovoj dėl Dievo neįmanoma nei likti neutraliam, nei ieškoti vidurio kelio, nei svajoti sambūvio santarą. Teizmas ir ateizmas yra principiškai nesutaikomi. Tačiau dėl to netenka nesutaikomais priešais tapti savo tarpe tikintiesiems ir netikintiesiems. Esminio žmonių broliškumo nepaneigia nei skirtingas tikėjimas, nei pats netikėjimas. **Priešais žmones padaro ne pati idėjinė (minties) kova, o tik šios kovos iškreipimas priemonėmis, nesutaikomomis su kovos už tiesą prigimtimi.**

Kadangi tiesa gali būti tik paties žmogaus įsisavinama ir šia prasme tik laisvai atskleidžiama, tai visų pirma idėjinę kovą iškreipia bet kokia, fizinė ar dvasinė, prievarta. Kiekvienas sąžinės prievartavimas yra brutalus žmogaus išniekinimas, kuriuo pasiekiamas tik išorinei jėgai nusilenkimas, o ne vidinis žmogaus tiesai laimėjimas. Užuot laimėjus žmogų tiesai, tik įžiebiama jame neapykanta sau patiems ir savo prievarta primestai minčiai. Istorinė patirtis aiškiai rodo, kokia nelemta buvo pagunda naudotis jėga "tiesos tarnybai". Idėjinėj kovoj naudotis jėga tai ne tiesai tarnauti, o ją išniekinti. Kada tariamai tiesos vardan griebiamasi prievartos, faktiškai nebe dėl tiesos kovojama, o dėl valdžios. Tariama tiesa šiuo atveju tėra priedanga po-

J. Paukštienė **Procesija** (aliejus)
Iš parodos Philadelphijoj
Nuotr. V. Gruzdžio

litiniams tikslams. **Kur tikima pačia tiesa, ten tikima ir laisve.** Teroro ideologijos kuriamos, tik netikint pačia tiesa.

Po skaudžios istorinės patirties demokratinėse visuomenėse jau įsisąmoninta, kad idėjinėj kovoj privalu prievartos atsisakyti. Tačiau visą laiką lieka kitas pavojus. Tai savo tikimos tiesos poleminis gynimas priešininkų puolimu. Vadinų tai idėjinės kovos pavojumi dėl to, kad poleminiame įkarštyj labiau rūpinamasi priešininko teisimu, negu jo laimėjimu tiesai. Tačiau priešininko neteisumu nieko iš tiesų neįrodoma, ir visa prokurorinė polemika lieka bergždžia.

Poleminės aistros nelemtis būdingai iškyla, principinius klausimus pakeičiant istorinių kalčių medžiokle. Labai retai ateistų domimasi Kristaus asmeniu ir mokslu, bet užtat nuolat prisimenama visa, kas kada krikščionių istorijoje pasitaikė tamsu. Nors daugiausia Apaštalų Soste sėdėjo taurios ar net šventos asmenybės, vis iš karsto keliamas Aleksandras VI ir keli kiti panašūs. Ignoruojamas kultūrinis krikščionių įnašas, bet visą laiką prikaišiojama inkvizicija, nors visiškai nesijaudinama dėl žymiai vėlesnių ir nepalyginamai masiškesnių persekiojimų, kurių aukos buvo ar tebėra krikščionys. Savo asmeniškumu ir vienašališkumu neteisi polemika nejučiomis kursto ir antrąją šalį atsakyti panašiais istorinių bei asmeninių kalčių radiniais. Kaip inkvizicija daroma priekaištu visiems krikščionims, taip komunistinio teroro atsakomybė perkeliama visiems bedieviams. Užuot principiškai ateizmo poziciją vertinus, ieškoma pavyzdžių, kad "netikėliai" yra ir nedorėliai, turėję tokių ar kitokių ydų, baigę gyvenimą tokia ir kitokia liga, patekę į pamišėlių namus etc.

Be abejo, tokia vienos ar antros šalies polemika sukeliama tik pasipiktinimo ir sunaikinama sau patiems pagarba. Galima tokią kaltinamąją polemiką tęsti be galo ir nepažengti

J. Paukštienė **Bažnytėlė ant kalno** (aliejus) Nuotr. V. Gruzdžio
Iš parodos Philadelphijoje

nė vieno žingsnio į esminį klausimą. **Dievo klausimu nieko nereiškia tikinčiųjų ar netikinčiųjų dorumo ar nedorumo atvejai.** Jei Aleksandrų VI būtų sėdėję Apaštalų Soste kelis kartus gausiau ar jei inkvizicijos nelemtis būtų buvusi pamatyta dar po kelių šimtmečių, tai vis tiek nepaneigtų teistinių Dievo buvimo įrodymų. Tas pats ir atvirkščiai: jei ir visi ateistai būtų doriausiai gyvenę, tai vis tiek nepatvirtintų Dievo ateistinio neigimo. Nėra nieko akivaizdžiau, bet drauge nėra nieko labiau užmirštama poleminėj kovoj, kad **tiesa ne iš žmonių gali būti sprendžiama.**

Praregėjus poleminės kovos beprasmiškumą ir bergždumą, metamasi į antrą kraštutinybę — visiškai nesidomėti priešinga šalimi. Tokia getinė išdidybė lygiai gali vilioti abi šalis. Kam kalbėtis su tikinčiaisiais? Kokia kalba įmanoma su tais, kurie iš anksto manosi turį visą tiesą! Klausimų jiems nėra, nes iš anksto turi viskam atsakymus. Tikėjimas yra aklas ir dėl to nepalaužiamas. Reikia kantriai pasitikėti, kad mokslinė pažanga savaime pamažu išblėsins mitinę mąstyseną. Tesmilkstie tikintieji savo tamsoje, o mes leiskimės į laisvą tiesos ieškojimą! Šitokiu samprotavimu daugelis ateistų atsisako domėtis religiniais "prietarais" ir teistine filosofija. Panaši "taikos" pagunda gali kilti ir tikinčiuosiuose. Kam kalbėtis su netikėliais? Vis tiek nieko iš jų nepasimokysime! Nėra ko laiką gaišinti tiems, kurie atkakliai laikosi savo klaidų: leisdamiesi į kalbas su netikinčiaisiais, tik sudarysime įspūdį, kad savo tiesą lygiomis pastatome su jų klaidomis. Teklaidžiojie netikintieji savo išdidybėje, o mes saugokime tiesą!

Abiem atvejais panašus abejingumas priešingai šaliai, su šalta panieka paliekamai skendėti savo "tamsoje" ar "išdidybėje". Tačiau **abejingumas priešingai šaliai drauge liudija abejingumą pačiai tiesai.** Kas nėra abejingas pačiai tiesai, tas negali abejingai užsidaryti "savuosiuose". Nepatarnaujama tiesai tokiu apaštalavimu, kuris tėra priešininkų teisimas. Bet užsidarant nuo "svetimųjų", apskritai atsisakoma tiesai tarnauti. Tiesos prigimtyje slypi reikalavimas, kad jos būtų ne tik ieškoma ir ji saugoma, bet ir skleidžiama. Todėl, nors ir kaip būtų sunku kalbėti per tą prarają, kuri skiria teizmą ir ateizmą, privalu ryžtis komunikacijai. Ne poleminė teisimo aistra ir ne šalta užsidarymo panieka, o **komunikacijos ryžtis yra tas principas, kuris tiesos meilę sulydo su žmogaus meile.**

Komunikacijos principas formaliai galioja tiek teistui, tiek ateistui. Be abejo, abu negali tiesą turėti, nes tai, ką pirmasis teigia, antrasis neigia. Tačiau subjektyviai tikima savo tiesa ir tada, kai objektyviai klystama. Kaip teistas įsitikinęs Dievo buvimu, taip ateistas — Dievo nebuvimu.

Koks reikalas domėtis teizmu ateistui, įsitikinusiam, kad Dievo iš tikrųjų nėra, kad Dievas tėra mitinis įvaizdis?

Pirma, Dievo neigimą klausimo ženklan stato tai, kad tikėjimas į Dievą nėra tik praeities dalykas ir kad dabar pat Dievas yra išpažįstamas ne tik "masių", bet ir daugelio mokslinės pažangos pionierių. Be naivios arogancijos negalima tikėjimą į Dievą aiškinti tik "tamsa" ir neišsilaisvinimu iš mitinės mąstysenos. Tikima Dievą ne aklai, o su racionaliu pagrindu. Greičiau aklai netikima, kai apsisprendžiama už ateizmą be sąžiningo susipažinimo su tais pagrindais, kuriais remiasi teizmas. Šiuos pagrindus pažinti būtina ir ateistui.

Antra, ir neigiant Dievą, tenka pripažinti, kad tas metafizinis rūpestis, kuris gaivina tikėjimą į Dievą, nėra beprasmiškas. Priešingai, Dievo k'ausimu visada drauge sprendžiama ir paties žmogaus galutinė prasmė. Nebesidomėti Dievo klausimu galutinai žmogui reiškia

(Nukelta į 5 psl.)

DENTURES REPAIRED
or restored, also new Plates made
DENTAL LABORATORY
1555 N. Milwaukee Ave.
Tel. EV 4-8316

Stirbis Fuel Oils
Aliejus virtuvei ir krosnims
"Geresnė ir pigesnė alyva"
Tel. HEmlock 4-6264
PETER STIRBIS
6741 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
Lietuvių B-vė
WORLD PARCEL SERVICE
2715 W. 71st Street
Chicago 29, Ill. Tel. 471-1424

DAINA ELECTRONICS
Sav. inž. A. Seménas
TV - RADIJAI - JUOST. REKORDERIAI
STEREO FONOGRAFAI - PLOKŠTELĖS
ANTENOS - BATERIJOS - LEMPUTĖS
EL. VIRT. PRIETAISAI - LAIKRODŽIAI
Viskam žemiausios kainos ir garantija
3321 S. Halsted St. - CLIFFSIDE 4-5665

MASTER DECORATING
DAŽYMAS — DEKORAVIMAS
(VIDUJE ir IŠ LAUKO).
UNIJA. DRAUDIMAS
Skambinti Algimantui Dikiniui
Tel. GA 5-5867.

MOVING
R. SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

WESTERN AUTO SERVICE
PAGRINDINIS IR SMULKŪS
AUTOMOBILIŲ PATAISYMAI
Sav. ST. ŠČERBA LA 3-1790
4318 S. Western, Chicago 9, Ill.

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95 Street
Chicago 42, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

Skelbkitės "Drauge"

"PAŽANGOS" garaže speciali kaina
MUFLERIAMS ir STABDŽIAMS
PASITEIRAUKITE KAINAS. PATIKRINIMAS NEMOKAMAI. STABDŽIUS AR MUFLERĮ UŽDEDAMI PER 2 VAL.
SINCLAIR GAZOLINO STOTIS
2637 W. 47th St. Chicago 32, Ill. Tel. LA 3-9663
NAMŲ TEL. YA 7-7215 SAV. A. J. STANEVIČIAI

FOTOGRAFAS
ŽAVIOMS NUOTAKOMS
THE Paul STUDIO
home of MODERN photography

Gowns by Martha
PORTRAITS • CANDIDS
3213 S. MORGAN ST. YArds 7-5858

KVIEČIAME APLANKYTI MŪSŲ NAUJAS PATALPAS

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING
4½%
Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRM. ir KETV. ..... 9 v. r. iki 8 p. p.
ANTRAD. ir PENKT. ..... 9 v. r. iki 5 v. p.
ŠEŠTAD. 9 v. r iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

TAUPYK kur tavo pinigai gauna dividendą kas 90 dienų pradedant rugsėjo mėn. 30 d.
STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4192 ARCHER AVE. CHICAGO 32, ILLINOIS Virginia 7-1141
• Turtas $84,000,000 • Ats. Fondas virš $8,000,000 •
54 metų bėgyje Bendrovė visuomet išmokėjo taupmenas pagal pareikalavimą.
◆ PASKOLOS NAMŲ REMONTAMS duodamos be jokių priedinių paskolos sudarymo išlaidų.
◆ NAMŲ PASKOLOS duodamos lengvomis sąlygomis iš žemiausių nuošimčių.
JUSTIN MACKIEWICH, Valdybos Pirmininkas
JUSTIN MACKIEWICH Jr., Prezidentas
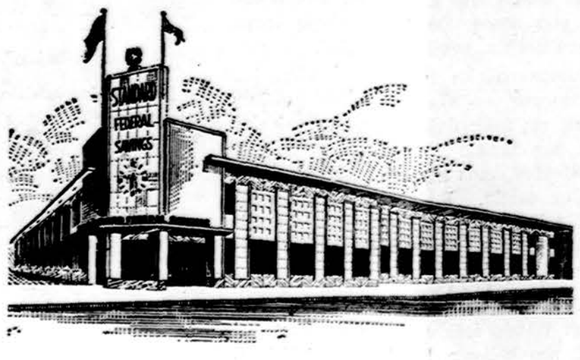
DARBO VALANDOS:
Pirmad. 9 iki 8 val. vak.
Antrad. 9 iki 4 val. vak.
Trečiadien. — nedirbama.
Ketvirtad. 9 iki 8 val. vak.
Penktad. 9 iki 4 val. vak.
Šeštad. 9 iki 12 val.

FRANK'S T.V. & Radio, Inc.
3240 S. HALSTED STREET
Didelis pasirinkimas įvairiausių televizijos, radio, stereo aparatų, Pardavimas ir taisymas.
Savininkai J. Bendoraitis ir P. Endzelis
Telefonas: CA 5-7252

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PRosp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirt. nuo 9 iki 9:30; kitom dienom nuo 9 iki 6 v. v. Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro. Liepos ir rugpiūčio mėnesiais sekmadieniais uždaryta.

LEO'S SINCLAIR SERVICE

STABDŽIAI, SANKABOS (CLUTCH), TRANSMISIJOS — (Standartinės ir Automatinės), TUNE-UP'S IR MOTORŲ REMONTAS

5759 So. WESTERN AVE., Kampas 58th St.

Sav. LEONAS FRANCKUS, Tel. PRospect 8-9533

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

Sinclair HEATING OIL SuperFlame

3605 West 63rd St. POrtsmouth 7-8020

1000 KALĖDINIŲ SIUNTINIŲ BE UŽDARBIO

Turėdami alvoje tą didžiulę paramą, kuria mes naudojomės praeities metais, DAR KARTĄ (jau septinti metai) visiems lietuviams kaip dovaną atiduodame savo uždarbį nuo 1000 (tiktai) SPECIALIŲ KALĖDINIŲ SIUNTINIŲ.

Kadangi mums prekybiniai metai buvo sėkmingi, tai esame pajėgūs pasiūlyti šių metų KALĖDINIAMS SIUNTINIAMS BE UŽDARBIO NAUJAS GEROS RŪŠIES EKSPORTINES ANGLIŠKAS MEDŽIAGAS, specialiai mums gamintas, ŽYMIAI GERESNĖS RŪŠIES, patrauklesnės ir ŽEMESNĖMIS KAINOMIS negu ankstyvesniais metais.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 1, kurį sudaro:
1) 4 jardai sunkiojo rajono 1 moteriškam kostiumui ar suknelei ir švarkučiui, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
2) 3 jardai dvigubo pločio pamušalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
3) 3 jardai poplino, balto
4) 1 pora žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių

KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO už siuntinį Nr. 1 yra tiktai

$29.50, įskaitant visus mokesčius.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 2 (dvigubas siuntinys Nr. 1), kuri sudaro:
1) 8 jardai sunkiojo rajono 2 moteriškiems kostiumams ar 2 suknelėms ir 2 švarkeliams, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
2) 6 jardai dvigubo pločio pamušalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
3) 6 jardai poplino, balto
4) 2 poros žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių

KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO už siuntinį Nr. 2 yra tiktai

$45.00, įskaitant visus mokesčius.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 3, kurį sudaro:
1) 3¼ jardų gabardino ar vilnono 1 kostiumui, pilko, rudo ar tamsiai mėlyno
2) 3 Jardai paltinės medžiagos 1 vyriškam ar moteriškam žieminiam paltui, gelsvos, žalios, mėlynos, tamsiai mėlynos ar juodos
3) 4 jardai sunkiojo rajono 1 moteriškam kostiumui ar 1 suknelei ir švarkučiui, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
4) 3 jardai dvigubo pločio pamušalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
5) 1 pora žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių

KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO už siuntinį Nr. 3 yra tiktai

$55.00, įskaitant visus mokesčius.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 4 (dvigubas siuntinys Nr. 3), kurį sudaro:
1) 6½ jardų gabardino ar vilnono 2 kostiumams, pilko, rudo ar tamsiai mėlyno
2) 6 jardai paltinės medžiagos 2 vyriškiems ar moteriškiems žieminiams paltams, gelsvos, žalios, mėlynos, tamsiai mėlynos ar juodos
3) 8 jardai sunkiojo rajono 2 moteriškiems kostiumams ar 2 suknelėms ir 2 švarkučiams, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
4) 6 jardai dvigubo pločio pamušalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
5) 2 poros žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių

KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO už siuntinį Nr. 4 yra tiktai

$89.00, įskaitant visus mokesčius.

Paprašiusiems pasiųsime ORO PAŠTU nemokamai visų medžiagų pavyzdžius į bet kurį pasaulio kraštą. NAUJIEMS KLIENTAMS, jeigu jie paprašys, pasiųsime taip pat savo VISĄ ILIUSTRUOTĄ katalogą ir standartinių ir maisto siuntinių kainoraščius.

Mūsiškius KALĖDINIUS SIUNTINIUS BE UŽDARBIO gali užsisakyti kiekvienas lietuvis, vis tiek, ar jis būtų mūsų klijentas, ar kurios nors kitos firmos. TAČIAU MES, NORĖDAMI prieš visus IŠLAIKYTI BEŠALIŠKUMĄ, ESAME NUSTATĘ, KAD IŠ KARTO VIENAS ASMUO GALI UŽSISAKYTI NE DAUGIAU KAIP PO VIENĄ KIEKVIENO TŲ SIUNTINIŲ. Priimėnesime po $1.00 užstato iš tų, kurie norės užsitikrinti bet kurį mūsiškį kalėdinį siuntinį be uždarbio, ir lauksime galutinio užsakymo iki 8 savaičių.

Esame įsitikinę, kad jums aišku, jog bet kurioje kitoje firmoje už tokius kaip šie mūsų siuntiniai jūs mokėtumėte bent dvigubai tiek. **Dėl to nedelsdami tuojau siųskite užsakymus,** kad mes galėtume siuntinius pristatyti gavėjams Kalėdoms.

Kadangi daugelis mūsų klijentų užsakinėja mūsų kalėdinius siuntinius be uždarbio tuojau pat, kai tik pasirodo mūsų skelbimai, tai norime pasakyti, kad visiems savo klijentams (net ir tiems, kurie neprašo) pasiunčiame visų medžiagų pavyzdžius, kai tik išleidžiame siuntinius.

MES GARANTUOJAME:
1) Kiekvienas siuntinys pasieks gavėją.
2) Jei siuntinys dingtų, mes grąžiname pinigus arba nemokamai pasiunčiame kitą tokį pat siuntinį.
3) Sumokame visus mokesčius, dėl to gavėjams Lietuvoje, sulaukusiems siuntinių, nieko jau nebereikia mokėti.
4) Siunčiame visas medžiagas tik pagal pavyzdžius.

LITHUANIAN TRADING COMPANY
341, Ladbroke Grove
London, W. 10 England

MEA CULPA!

Rašo M. Vaitkus

Kai premijuotasis **Jurgio Gliaudos** romanas **"Namai ant smėlio"** ėmė kąsniais rodytis "Drauge", suskatau ir aš juo pasiskonėt. Deduos į burną vieną, antrą ir daugiau tų kąsnių, kramtau, nuryju... Koks įspūdis?.. Pati pradžia nepagauna. Manau sau: ar verta toliau skaityti, ypač, kad tiek jau yra tekę prisiskaityti tų knygų apie hitlerinius laikus. O svarbiausia: ką gali svetimtautis tiksliaus, gilaus, įdomaus pasakyt apie vokiečių junkerių ar nacių psichologiją bei elgseną?.. Taip ir likau neperskaitęs to... stipriai vertingo kūrinio. Mea culpa!

Bet štai Manyland Books išversdino angliškai bei išleido tą veikalą, ir leidėjas Stepas Zobarskas malonėjo man atsiųst egzempliorių. Ką gi! reikia perskaityt, kad jau geras literatas (o vienkart, atrodo, geras ir piniginio reikalo žinovas) ir vertėjas profesorius Sealey ėmės to darbo!

Ėmiau atsidėjęs skaityt — ir veikalas užkabino mane stipriu kabliu ir nebepaleido, iki visą perskaičiau, galop stipriai susijaudinęs. Ir visą laiką stebėjaus: kaip čia tatai? Romanas įžymus ir turiniu, ir intriga, ir charakteriais bei jų psichologija, o ir įdomia problematika, kuri narpliojama labai inteligentingai, o mūsų visuomenė, ypač kritika, priėmė jį savo laiku... na, santūriai?... Gal dėl to, kad "nemo propheta in patria sua". Gal dėl to, kad Gliauda nė nebando glaustis prie jaunesniųjų, prie modernistų, — tad neįgijo daugumos simpatijų. Eina senesniuoju savo pasirinktu keliu, nesivaikydamas madų ir nesekdamas, avelių polinkiu, paskui svetimus avinus. Vadinas, nemėgina įsipirkt į pigias kieno nors malones, netrokšta masės laurų, turi vyro drąsos bei tvirtumo...

Betgi laurai mūsų konkursuose pas jį skriste skrenda.. Nejau tie jury nariai maža tenusimano?!.. Nevalia žmonių, išprusintų inteligentų, taip įžeist! Matyt, Gliauda turi vis tik įžymių rašytojo duomenų. Tuo buvau jau įsitikinęs, skaitydamas kitus jo veikalus. Bet ypač tuo mane įtikino dabar tie "Namai ant smėlio". Perskaitęs tą vertimą, pamaniau sau: na, dabar pažiūrėsiu, ar amerikiečiai nusimano, kas vertinga?

Kad vertėjas (šalia Miltono Starko) prof. Raphael Sealey entuziastiškai atsiliepia apie Gliaudos romaną, jau buvom girdėję seniau. Vėliau sužinojom, jog ir kitas profesorius Charles Angoff (Farleigh Dickson university) tą "House upon the sand" vadina "unforgettable novel, enormously impressive novel", kad amerikiečiai skaitytojai "have a literary delight in store for them", kad "Mr. Gliauda's account of the Nazi horrors upon the German soul is in a class all by itself and will be long remembered" — tai gal jau ne vienas yra radęs vertimo aplanke.

Bet kas mane ypač nudžiugino, tai kad dideliausio tiražo "Time" magazinas įdėjo labai palankią romano recenziją, kurią skaitydamas, maniau: Na, pagaliau! Dabar platesnės masės sužinos apie tą vertingą kūrinį ir ims skaityt!.. Ačiū Dievui: amerikiečiai turi sveikų protų! Dabar lauksim, kad veikalas susilauks platesnio pasisekimo.

Ir štai iš tikrai patikimo šaltinio sužinojau, kad Gliaudos romanas susilaukia vis daugiau dėmesio amerikiečių spaudoj, kad jį recenzavo jau visa eilė laikraščių, o Kings Feature sindikatas išleido gana ilgą įvertinimą, kurį, turim tikėtis, išspausdins daugiau nei 50 laikraščių, priklausančių tam sindikatui. Ir romano pareikalavimas gyvėjąs, nors vasarą žmonės knygomis neperdaugiausia domisi.

Taip, vis dėlto daugelis žmonių nusimano, kas gera. Ir įsigyja tai. Nors po antrojo Pasaulinio karo daug veikalų buvo parašyta apie nacizmą bei žalingą įtaką vokiečių sielai, bet anas "Time" straipsnis teigia Gliaudos romaną esant vieną iš geriausių tos rūšies veikalų apie nacizmą. Žinoma, aš toli gražu nesu susipažinęs su visa ta neaprėpiama literatūra, tačiau esu linkęs spėt, jog "Time" neklysta.

Pakartoju: gaila, labai gaila, kad tas Gliaudos romanas, parašytas tuoj pat po karo, neliko ir tuoj išverstas angliškai: anuomet jis būtų masėms pasirodęs dar daug įdomesnis.

Kas man "Namuose ant smėlio" labiausiai patiko, tai — nuosaiki bei įdomi veikėjų psichologija ir iškeltos rimtos anuometinės (o ir visų laikų) žmonių gyvenimo problemos: aukštesnės rūšies kraujo bei rasių; meilės bei santuokos su tautos priešais; asmeninės bei kolektyvinės kaltės bei atsakingumo; individualinio atsikeršijimo "nusikaltusio" kolektyvo nariui ir t. t.

Kas verta būtų truputį pagerint (jei bus leidžiamas naujas leidimas) — tai truputį praskiest kai kur patetiškumą bei suvyriškint sentimentalumą, kurie moderniam žmogui, ypač amerikiečiui, nejprasti. Tačiau tai — vien nesvarbios smulkmenos, kurios, apskritai, nenumuša "Namų ant smėlio" vertės.

Man belieka vien did. gerb. p. Gliaudai nuoširdžiai palinkėt, kad jis dar įstengtų sukurt mum lietuviam ir svetimtaučiam įdomių bei tikrai vertingų kūrinių. Įstengt tai jis įstengtų; tik ar sveikata jam leis? Tadgi linkiu jam vienkart ir to brangaus turto — sveikatėlės!

Mindaugas Nasvytis **Paskutinė kelionė** (aliejus 27" x 31")
Iš II PLB Seimo dailės parodos O'Keffe Centre, Toronto

TEIZMAS IR ATEIZMAS

(Atkelta iš 4 pusl.)

nebesidomėti ir savimi pačiu. Be metafizinio rūpesčio ateizmas virsta tuo seklių pozityvizmu, kuris stabina techninę ir socialiną pažangą, bet išblėsina asmens rūpestį savo žmogiškąja prasme. Kiekvienu atveju, kada iš anksto sustingstama ateistinio neigimo pozicijoje, "laisvas tiesos ieškojimas", kuriuo didžiuojamės, pasidaro tariamas. Ieškant tiesos, ir ateistui tenka visą laiką stovėti prieš Dievo klausimą ir todėl ne ignoruoti teistinę filosofiją, o su ja "grumtis".

Koks reikalas domėtis ateizmu teistui, radusiam Dievą kaip Nelygstamąją Tiesą? Be abejo, kas rado Dievą, neturi ko ateizme berasti. Tačiau ir teistui tenka domėtis ateizmu, kad suprastų žmogų be Dievo. Būtų fariziejiška netikėjimą į Dievą laikyti tik piktos valios užsikirtimu, tik šėtoniška išdidybe. Ne dėl to paprastai netikima į Dievą, kad norima jį tiesiog paneigti, o dėl to, kad atsidaužiama į vienokius ir kitokius sunkumus prieiti Dievą. Ypač kietai tenka atsidaužti į blogio klausimą. Visus šiuos sunkumus turi nuveikti ir teistas, kad jo tikėjimas į Dievą neliktų tik rutinine tradicija.

Domėtis ateizmu taip pat žadina ir rūpestis, kaip rasti kelią į žmogų be Dievo. Kas nugręžia žmogų nuo savo Kūrėjo? Koks žvilgis į gyvenimą be amžinybės vilties? Kaip suneraminti žmogų be Dievo? Jei šie klausimai būtų laikomi tuščia domėjimosi klaidomis gaištimi, tektų atsakyti: tai domesys ne klaidoms, o žmogui, ir jokia siela rūpintis nėra tuščia. Greičiau reikia stebėtis, kad iš tikrųjų per mažai rūpinamės šiais klausimais. Ateizmo išplitimas yra skaudus klausimas tikinčiųjų sąžinei: kaip netikėjimas galėjo taip plačiai išsiskleisti pačių krikščionių tarpe? Naivu ramintis kiekviena giedresne prošvaistėle ir lengvatiškai skelbti "atgimimus", kai tikrovėj ateizmas vis plačiau ir giliau plečiasi.

Turi mus neraminti ateizmas, kad savo ruožtu neramintume žmogų be Dievo. Tikima, kad be Dievo žmogui atsiskleidžia laisvė visur tiesos ieškoti. Bet ar šis "visur" ieškojimas nelieka pasmerktas sizifiniam bergždumui, kol šis ieškojimas iš anksto grindžiamas grįžimusi nuo Nelygstamosios Tiesos? Įvairiais keliais ieškomas įprasminti savo žmogiškąją egzistenciją. Bet ar visi šie įprasminimai nelieka iliuzinis guodimasis, kol iš anksto neigiama Nebaigiamoji Būtis, kuri yra pati Amžinybė? Ar galima žmogui nurimti be Dievo, prievartiškai neužgniaužiant savo vidinio ilgesio?

—

Yra du pagrindiniai keliai, kuriais žmogus be Dievo gali būti suneraminamas. Pirmasis kelias — pozityvus Dievo buvimo įrodymas, antrasis kelias — vidinė ateizmo analizė. Šioje knygoje renkamasi pastarasis kelias, ieškant Dievo liudijimo pačiame gyvenime be Dievo. **Laikau Dievo liudytoju ir patį žmogų be Dievo.**

GRIGUS PHARMACY

VISOS VAISTINĖS REIKMENYS

Išpildome receptus ir turime naujausius patentuotus vaistus.

Atdara kiekvieną dieną nuo 9:30 v. r. iki 10:00 v.

Sekmad. nuo 9:30 v. r. iki 2:00 p. p.

Grigus Pharmacy
6725 South Pulaski Rd.
CHICAGO 29, ILLINOIS
Tel. LUdlow 1-1919
Joseph M. Grigus, B.S., R. Ph., savininkas

DĖMESIO!!
FIRMA
PACKAGE EXPRESS AND TRAVEL AGENCY, Inc.
Vyr. Įstaiga 1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Tel. IN 7-5522

Pagal susitarimą su Sovietų Sąjungos Vnešposiltorg priima užsakymus iš Amerikos gyventojų dovanom, aukštos kokybės sovietinėmis prekėmis, kurios bus įteiktos be jokių muitų ar kokių primokėjimų giminėms, gyvenantiems Sovietų Sąjungoje.

Didelis prekių pasirinkimas; tarp jų automobiliai, motociklai, dviračiai, televizijos aparatai, šaldytuvai, radio aparatai, siuvamos mašinos, foto aparatai, laikrodžiai, akordeonai ir t. t.

Prekių pristatymas garantuojamas per 8 iki 40 dienų, atsižvelgiant į tai, koksai daiktas dovanom parenkamas.

Reikalaukite katalogų telefonu ar raštu, kuriuos gausite nemokamai iš mūsų Vyr. Įstaigos:

Package Express & Travel Agency, Inc.

SVEČIAI VISUOMET BUS PATENKINTI IR JUMS NEREIKĖS VARGTI!
...KAI TURĖSITE SKANIŲ MŪSŲ TORTŲ.

Čikagiečiams jau gerai yra žinomas puikus Brighton Bakery Felikso Mackevičiaus gaminių skonis. Gyvenantieji ne Chicagoje dabar taip pat gali apsirūpinti skaniais **Brighton Bakery** gaminiais: Raguoliu (Baumkuchenu), lietuviškais biskvitais, įvairių skonių pyragaičiais, aguoninėm babkom, medauninkais, mazurkomis, lietuviško skonio keksais, įvairiais tortais, aštuonių rūšių duona ir kitais gaminiais. Tuos visus gaminius BRIGHTON BAKERY pasiųs jums paštu. Reikalaukite gaminių kainoraščio, iš kurio pasirinksite kas jums yra reikalinga. Čikagiečiai gali vietoje (kepykloje) gauti jau pagamintą prancūzišką tešlą, iš kurios patys namie pasigamins sau pageidaujamus kepinius.

BRIGHTON BAKERY
2457 West 46th Place
Chicago 32, Illinois **Telef. VIrginia 7-1250**

BRIGHTON BAKERY GAMINIŲ REIKALAUKITE VISOSE MAISTO KRAUTUVĖSE, KAIP CHICAGOJE, TAIP IR KITUR.

NARYS LITHUANIAN CHAMBER OF COMMERCE

VALANDOS
Pirmad nuo 12 iki 8 po piet
Antrad. nuo 9 iki 4 v. po piet
Trečiad. uždaryta visą dieną.
Ketvirt. nuo 9 iki 8 po piet
Penktad. nuo 9 iki 8 po piet
Šešt. nuo 9 iki 12:30 po piet

4½% on investment accounts

Chicagos Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena įdomiausioji ir mūsų klijentų patogumui puikiausiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.
Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.

CHIGAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Ave. GRovehill 6-7575 Chicago 36, Illinois
Member of Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois

Kultūrinė Kronika

● **Lietuvoje, Italijoje ir Amerikoje rašoma apie brolių Mekų pasisekimus filme.** Lietuvos spaudoje jau keliais atvejais rašyta apie filmų kryzę, naujų kelių ieškotojus filmo srityje, gi čia pastaruoju metu itin išsiskiria broliai Mekai New Yorke. Plačiau vertinęs JAV filmus, jau iš JAV išvykęs "Tiesos" bendradarbis A. Laurinčiukas "Tiesoje" (180 nr.) buvo paminėjęs Joną Meką: esą šis "Naujojo Amerikos Kino" kūrėjas buvo pagaminęs karą smerkiantį filmą "Medžių ginklai", kuris Italijoje laimėjo premiją, bet neradęs jokio pritarimo JAV spaudoje.

Apie jaunų amerikiečių kino režisierių iššūkį Hollywoodui paskelbė str. G. Grazini ir Milane leidžiamas **"Corriere dela Serra".** Šis straipsnis smulkiai atpasakotas Vilniuje leidžiamame "Literatūros ir Meno" sai vatraštyje (31 nr.). Atpasakojęs jaunų filmų kūrėjų veiklą, priminęs ir "Film Culture" žurnalą (jį redaguoja Mekas), italų dienraštis šalia kitų filmų dar priminė ir neseniai Locarno festivaly atžymėtą Adolfo filmą "Aleliuja kalnams" ir pagaliau pacitavo brolius Mekus: "Sakykime, kad mes anarchistai, nes norime išsklaidyti Holywoodo mitą... Vietoje to mes iš keliame idėjas, tikrovę su visu savo sudėtingumu, žmogiškąsias vertybes".

Ir amerikiečių rugsėjo mėn. 21 dienos **"Time"**, rašydamas apie New Yorko filmų festivalį, jame parodytus išskirtinius filmus ir jų kūrėjus, skiria prie auksinio filmo amžiaus: "Stiprūs žodžiai? Gal būt. Bet pagalvokit, kokia vertė tų filmų, rodytų New Yorko filmų festivalyje. Programa buvo skirta tik naujiesiems, JAV dar niekad nematytiems filmams. Tačiau festivalio vedėjas rado 20 puikių, trumpučių ir pusę tuzino pirmaeilių, pagrindinių filmų". Ir čia pat tie išskirtiniai šeši filmai ir aptariami. Jų tarpe ir Adolfo Meko "Aleliuja kalnams". Apie šį filmą "Time" sako:

"Hallelujah the Hils, the work of America's Adolfas Mekas, is a gloriously funny and far - out farce about two great big overgrown boy scouts who pratfall in love with the same girl".

Gerai apie šį filmą atsiliepė taipgi The New York Times rugsėjo mėn. 16 d. laidoje.

● **Lietuvių dainos anglų kalba.** THE BUDDING LINDEN, lietuvių liaudies dainų antologiją angliškai šių metų pabaigoje žada išleisti Voyages Press leidykla. Antologiją redagavo **Clark Mills** ir **A. Landsbergis.** Joje tilps daugiau kaip šimtas liaudies dainų, didžiuma jų naujai išverstų. Įvadą parašė žinomas anglų - amerikiečių poetas ir vertėjas **George Reavey.**

● **Modernieji lietuvių literatūra amerikiečių leidinyje.** Žurnale The Literary Review 1964 m. vasaros numeris skiriamas pabaltiečių moderniajai raštijai. Jame bus atstovaujami šie lietuviai autoriai: Pulgis Andriušis, Kazys Bradūnas, Julius Kaupas, Henrikas Nagys, Alfonsas Nyka - Niliūnas, Henrikas Radauskas, Vincas Mykolaitis - Putinas, Antanas Škėma, Judita Vaičiūnaitė. Numerį redagavo ir įvadą parašė Clark Mills ir A. Landsbergis. Pabaltijo numerį vėliau tikimasi išleisti atskiru leidiniu, jei jam bus parodyta pakankamai dėmesio ir surinkta pakankamai išankstinių užsakymų.

● **"Keliai ir paminklai"** — tokiu vardu pavergtoje Lietuvoje išleistoje A. Bieliausko literatūrinių straipsnių knygoje aprašoma ir Terros leidyklos Amerikoje išleista Mariaus Katiliškio knyga "Išėjusiems negrįžti". Prieš kiek laiko tenykštėj spaudoj buvo perspausdintų A. Gustaičio humoristinių eilėraščių, o taipgi Al. Barono knygos "Vieniši medžiai" recenzijos. Bet kad atskirame leidiny būtų paminėta tremtyje pasirodžiusi knyga, tai pirmas toks atvejas.

● **Parankus "Lietuvių kalbos rašybos žinynas".** Vasario 16 d. Gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytojas **Stepas Vykintas,** naudodamasis naujausia lituanistine medžiaga, paruošė spaudai **"Lietuvių kalbos rašybos žinyną".** Šį labai reikalingą mokyklos, tėvams ir jaunimui vadovėlį išleis "Aušros" leidykla Vokietijoje. Pirmoji laida bus rotacinė. Bus išleista tiek, kiek bus iš anksto užsiprenumeravusiųjų. Vadovėlis kainuos 2 dol. Prašome siųsti užsakymus iki š. m. gruodžio 31 d. Užsiprenumeravusieji vadovėlį gaus 1964 m. vasario mėn. pirmomis dienomis. Pinigus, čekius ar tarptautinio pašto kuponus siųsti šiuo adresu: Stp. Vykintas, 6941 Huettenfeld, Viernheimerstr. 39. W. Germany.

● **Lietuvis tarptautiniuos rašytojų suvažiavimuos.** Rašytojas A. Landsbergis pakviestas aktyviu dalyviu spalio viduryje Reimse, Parncūzijoje, įvyksiančioje Tarptautinio P. E. N. Klubo dramaturgų ir vertėjų

Jonas Mekas

konferencijoje. Kaip stebėtojas, A. Landsbergis dalyvaus ir P. E. N. Klubo Vykdomojo komiteto posėdžiuose.

● **Nepatenkinti meno paminklų aiškintojais.** R. Alekna, "Lit. ir Meno" savaitraštyje (33 nr.), pripažinęs, kad Lietuvoje esama daug architektūrinių paminklų, čia pat primena Maksvoje įvykusiame II-jame dailininkų suvaiavime pasmerktus vad. buržuazinius menotyrininkus, kurie esą architektūros ir meno istoriją mėgsta suvesti į "atskirų karalių, kunigaikščių, popiežių, didikų veiklą, jų nuopelnus, apeinant socialinius - ekonominius epochos faktorius". Alekna ir Lietuvoje nurodo į aiškintojus - ekskursijų vadovus, kurie esą per mažai nušviečia masių vaidmenį, neparodo feodalinės santvarkos, o Vilniuje daugiau dėmesio skiria Pacų ir kitų didikų istorijai nušviesti, negu meninei tų paminklų analizei. Jei kalbama apie Pacus ar Radvilas, tai pagal Alekną, pasireiškęs abejingumas estetiniam aukėjimui...

● **Sovietai su lietuviais (?) skatina bendradarbiavimą su Skandinavijos kraštais.** Rugp. mėn. antroje pusėje vak. Europos spaudoje pasirodė pranešimai apie Lietuvos Mokslų akademijos geologijos ir geografijos instituto ir tarpt. s-gos sovietų sekcijos bendrą kvietimą švedų, danų, norvegų ir suomių tyrinėtojams bendradarbiauti mokslo reikalams skirtame metraštyje "Ba'tika". Pirmajame metraščio tome bendradarbiauti jau suviko švedų ir suomių mokslininkai, kituose laukiama dar danų, norvegų, olandų ir rytų vokiečių talkos. Medžiaga būsianti skelbiama ir anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis. Pagrindinė darbų tema: geologiniai ir geografiniai Baltijos jūros baseino tyrinėjimai (sovietai lietuvių institutą pakvietė: politiniais sumetimais, matyti, siekdami pabrėžti tariamą Lietuvos savarankiškumą — E.).

● **Savo tautinį muziejų** kuria Argentinos lietuviai; daugelis šeimų aukoja tam lietuviškas lovatieses, medžio drožinius ir kt.

● **Leonas Sabulis** išrado mašiną - presą ir taip pat išrado būdą lankstyti kietmedį ir iš jo padaryti kėdžių atkalčius ir sėdynes. Savo išradimo dėka sėkmingai išvystė baldų dirbtuvę Cabramattoje, Australijoje. Jo išradimus aprašydamas žurnalas "Manufacturers Monthly" pažymi, kad jis mechaninėje inžinerijoje praktikavosi Vokietijoje, o atvykęs į Australiją ėmėsi braižytojo darbo.

J. KARVELIO PREKYBOS NAMUOSE – naujose patalpose
2715 West 71 Street, Chicago 29, Ill., tel. 471-1424

Rasite didelį įvairių prekių pasirinkimą, kai kurias paminėsime:
1. Visas liet. knygas, plokšteles, žurnalus, laikraščius — trumpai pasakius visą liet. spauda
2. Gintaro, odos, medžio ir kitus meno kūrinius su Lietuvos vaizdais, kurie primena mūsų Tėvynę.
3. Rašomas mašinėles su liet. ir kitų kalbų raidynais.
4. Laikrodžių OMEGĄ ir kitų fabrikų įvairiausių rūšių.
5. Siuntiniai siučiami į Lietuvą ir kitus kraštus ir Jiems įvairių medžiagų ir kitų prekių tinkamų siuntimui.
6. TAISOMI LAIKRODŽIAI, RAŠOMOS, siuvamos ir skaičiavimo mašinos prityrusių specialistų.

Viską išvardinti neįmanoma, ką bepirktumėte, pasiteiraukite J. KARVELIO PREKYBOS NAMUOSE, 2715 W. 71 St., Chicago 29, Ill., tel. 471-1424.

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 S. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

INVENTORINIS IŠPARDAVIMAS
INVENTORINIAME IŠPARDAVIME PIRKSITE VISAS MEDŽIAGAS LABAI PIGIAI.
PASINAUDOKITE ŠIA RETA PROGA!
Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylons, taffeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas! Gavome specialių medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: Veliūro, činčilos ir "needlepoint", kuriuos dar galima suspėti pasiųsti artimiesiems Lietuvon.
STEIN TEXTILE CO.
616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St., Chernin's aikštėje.
Užuolaidos ir apdengimai baldams siuvami taip pat pagal užsakymą.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers
Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
VIrginia 7-7258-59

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICCAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

SEGHETTI TRAVEL BUREAU, Inc.
savo klientų patogumui atidarė naują skyrių miesto centre
176 West Adams St. (Chicago 3, Ill.) tel. STate 2-0796
Dabar galite jų prityrusiu kelionių patarnavimu pasinaudoti 2451 SO. OAKLEY AVE., YArds 7-3278 6 dienas savaitėje, o miesto centre nuo pirmadienio iki šeštadienio.
Abiejuose skyriuose sutvarkys jums kelionės dokumentus, parūpins bilietus lėktuvais, traukiniais, laivais ir autobusais keliauti Europoje, AZIJOJE ar kituose kontinentuose, o taip pat ir P. Amerikoj, Kanadoj ir pačioje Amerikoje įvairiose vietose.

5%
Interest
Paid on 12 Month
TIME DEPOSITS
For complete information write
HOME INDUSTRIAL BANK
9975 EAST COLFAX
DENVER 8, COLORADO
Please send me detailed information about 5% interest on Time Deposits.
..... name
..... street address
..... city zone state
Check or money order encl.

KVALIFIKUOTOS RANKOS ir AKYS
Ne visi vaistai yra pagaminami vaistų gaminimo laboratorijose. Daugelį receptų mes turime išpildyti tik iš užrašų. Tokiu atveju tik tikslus pasvėrimas ir išmieravimas yra labai svarbu. Kai mes išpildome receptą, Jūs galite būti užtikrinti, kad ji tiksliai išpildysime, kaip daktaro užrašyta.
Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie veikia pasekmingai. Turime vaistų didelį pasirinkimą ir pačių naujausių ir vėliausių išrastų.
DARGIS DRUG STORE
CHARLES P. DARGIS
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette Road
Tel. HEmlock 4-6050
VALANDOS:
Kasdien 9:30 v. r. iki 9 val. vak.
Šeštad. 9:30 v. r. iki 6 v. v.
Treč. ir sekmad. uždaryta.

CAMERAS AND SUPPLIES
MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

MOVING
R. ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.
Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.
"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

VOSYLIUS FOOD MART
2433 W. 69th St., Tel. PR 6-2113
Gamina ir parduoda lietuviškas rūkytas dešras, skilandžius, įvairią rūkytą ir šviežią mėsą. Liet. sūriai, saldainiai, medus, delikat., grocery prekės.

STABDŽIŲ TAISYMAS IR NAUJŲ ĮDĖJIMAS
(COMPLETE BRAKE SERVICE)
KAROSERIJOS TAISYMAS, LYGINIMAS IR DAŽYMAS
(BODY & FENDER WORK)
Taip pat tepimas, dalių keitimas ir kiti smulkūs mechaniški pataisymai.
Nauja dirbtuvė su moderniškiausiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.
ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
DOVANAS KALĖDOMS
SAVO ARTIMIESIEMS
SIŲSKITE JAU DABAR
IR TIK PER
CENTRAL PARCEL SERVICE
kurio pagrindinė įstaiga yra
220 South State Street
Tel.: WA 2-9354
gi B. Vitkaus vedamą skyrių rasite
2618 West 63rd Street
Tel.: WA 5-2466
Mes dabar galime pristatyti Jūsų giminėms tokius didelius daiktus kaip automobilius, motociklus, šaldytuvus, skalbimo mašinas ir kitus aukštos kokybės fabrikatus sovietų gamybos.
Turime ypatingai gausų pasirinkimą prekių siuntiniams sudaryti. Apsilankykite pas mus ir vietoje įsitikinkite.
GARANTUOTĄ SIUNTINIŲ PRISTATYMĄ TRUMPIAUSIU LAIKU ATLIEKAME JAU NET 17 METŲ

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

UNIVERSAL SHOE STORE
(Virš 40 metų Bridgeporte)
Naujausio stiliaus batai visai šeimai
3335 South Halsted Street
Chicago, Illinois
(Liet. batų krautuvė) YArds 7-0525
Atdara: kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Pirmadieniais ir ketvitadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Perskaitę Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

Lietuvaitės studentės Studijų Savaitėje Vokietijoje — stovi iš kairės: stud. Ingrida Suokaitė (Stuttgart), stud. Regina Sakalauskaitė (Muenchen), neseniai atvykusi iš Lietuvos ir dariusi pranešimą apie Lietuvos studentus — Vanda Macaitytė, Studijų Savaitės viena organizatorių Alina Grinienė, Regina Plukaitė Dortmund) ir veikli Vokietijos lietuvių bendruomenininkė O. Boehm - Krutulytė (Duesseldorf).

IŠ STUDENTIŠKOS VEIKLOS

• Centro Valdybos pranešimu LSS veikia pagal 1955 m. lapkr. 25—26 d. LSS Sąjungos įvykusiam suvaižavime priimtą statutą.

Sąjungos tikslai

1. Sujungti visus JAV akademinėse institucijose studijuojančius lieutvius ir lietuvių kilmės studentus.

2 Reprezentuoti juos lietuviškoje bendruomenėje, JAV įstaigose bei tarptautinėse organizacijose.

3. Crganizuoti bendrą studentų veiklą lietuvybei išlaikyti, Lietuvos laisvei atgauti ir ruoštis išlaisvintos Lietuvos atstatymui. Šiame darbe Sąjunga derina veiklą su Lietuvių Bendruomene ir politinių veiksnių akcija.

4. Rūpintis studentams studijavimo galimybių sudarymu bei pagerinimu, juos informuoti ir organizuoti medžiaginę paramą.

5. Rūpintis socialiniais ir kultūriniais studentijos reikalais, skatinant ir palaikant glaudų studentų tarpusavio bendradarbiavimą.

• LSS 1963—1964 m. valdyba pasiskirtė pareigomis taip: Algis Zaparackas, Detroit — pirmininkas, Arūnas Udrys, Detroit — vicepirmininkas, Giedrė Bajorūnaitė, Detroit, — sekretorė, Petras Kausteklis, Detroit — iždininkas, Gina Staniulytė, Detroit — spauda ir informacija, Algis Bublys, Detroit — užsienio skyrius, Audronė Valaitytė, Chicago — programos vedėja, dr. Tomas Remeikis, Chicago — atstovas ALTE, Birutė Augustinavičiūtė, Cleveland — atstovė ALTE, Jūra Gailiušytė, Cleveland — atstovė ALTE, Birutė Augustinavičiūtė, užsienio skyriaus vedėja, Algis Rukšėnas, Cleveland — užsienio skyriaus vedėjos pagelbininkas, Pranas Mašiotas, Cleveland — užsienio skyriaus vedėjos pagelbininkas, Vytas Demereckis, Chicago — garbės teismas, Laima Petrauskaitė, Chicago — garbės teismas.

• 1963 m. rugsėjo 14 dieną Sherman viešbutyje Chicagoje įvyko ALTO suvažiavimas. LSS pirmą kartą aktyviai pasireiškė ALTO suvaižavime. Sąjungą atstovavo: dr. Tomas Remeikis ir Andronė Valaitytė su Algiu Zaparacku už negalėjusias dalyvauti Birutę Augustinavičiūtę ir Jūrą Gailiušytę.

Dr. Tomas Remeikis išrinktas į ALTO valdybą ALTO Informacinio darbo organizavimui. Jis taip pat skaitė suvažiavime referatą ta pačia tema. Šalia to taip pat buvo Rezoliucijų Komisijos moderatorium ir Nominacijų Komiteto nariu.

Yra džiugu, kad naujasis filosofijos daktaras panaudoja savo įgytas žinias bei gabumus, sutikdamas atstovauti LSS ALTE ir jo valdyboj.

—o—

Lengvata studento tėvams

Tėvai į savo mokesčių lapą gali įrašyti savo sūnų ar dukrą studentą kaip jų išlaikomą, nors jie būtų vyresni kaip 18 metų amžiaus ir nors jie patys uždirbtų daugiau kaip $600, jei tik tėvai duoda daugiau negu pusę lėšų, reikalingų einančiam į mokslus jų studentui.

Estų kalbamokslis švedams

Švedų leidykla "Bogforlaget Medborgarskolan Uppsala" neseniai išleido 336 puslapių estų kalbamokslį "Lorobok i estniska", kurį paruošė filologijos lic. Arthur Haman. (Autorius savo filologijos darbuose yra domėjęsis ir latvių bei lietuvių kalbomis). Ka bamokslis numatytas netik švedams, bet ir estų jaunimui, kuris lanko švedų mokyklas ir šiaip neturėtų progos savo tėvų kalbos taisyklių išmokti.

NAUJI LEIDINIAI

• **Naujas "Kalbotyros" tomas.** Rugpūčio mėn. Lietuvoje išleistas trečiasis kalbininkų darbų rinkinio "Kalbotyra" tomas. Šalia kitų darbų paskelbta: apie kai kuriuos lietuvių kalbos veiksmažodžius, žemaičių tarmių susiformavimą, nagrinėjama rusų kalbos tarmė Zarasų rajone ir kt.

• **Ar. Medonis, BALTIJOS PAJŪRIU,** Vilnius 1962. (psl. skaičius nepažymėtas). Ši nedidelė turistams skiriama knygutė trumpai informuoja ne tik apie Palangą, Klaipėdą ir Kuršių Neriją, bet ir apie vad. "Kaliningrado srities" pajūrį. Aptariamos ir dabartinio Karaliaučiaus - Kaliningrado turistinės įžymybės, pateikiamos ir kelios nuotraukos (pvz. išdegusi Karaliaučiaus pilis ir kt.)). Visi Mažosios Lietuvos bei Sembos žemės vietovardžiai rašomi dabartinėje okupanto įvestoje rusiškoje formoje, nutylint pirmykščius senovinius prūsiškus ir lietuviškus vietovardžius, kurių žymi dalis buvo išlikę dar vokiečių laikais. Lietuviškos formos tepaliko upių vardai: Deimena, Prėglius. Karaliaučiaus istorinėje apžvalgoje sakoma, kad "1928 m. Karaliaučiaus darbo žmonės entuziastingai sveikino didvyriškąjį Vokietijos darbo žmonių vadovą Ernestą Telmaną". (1945 m. komunistų raudonoji armija tuos pačius "Karaliaučiaus darbo žmones" masiškai žudė ir marino badu).

BIOBLIOGRAFINĖS ŽINIOS

• **Rimvydas Šilbajoris, THE CHILDREN IN THE BROTHERS KARAMAZOV** (The Slavic and East European Journal, Vol. VII, number 1, Spring 1963, psl. 26—38).

• **LIETUVOS TSR SPAUDA.** Valstybinė suvestinė bibliografija 1940—1955. Tomas 1, knyga 1. Vilnius: Lietuvos TSR Knygų Rūmai, 1962. 816 psl. (Kaina Vokietijoje DM 27.80). — Bibliografinė medžiaga suskirstyta į 31 dalykinį skyrių. Pirmoje knygoje aprašyti 10,-161 knyga, brošiūra ar straipsnis skelbti studijų rinkiniuose. Bibliografija neteikia pilno lietuvų raštijos vaizdo, nes į ją įtraukti tik bolševikų kontrolėje buvusių ar tebeesančių autorių darbai. Bibliografiniams veikalams neįprastos kiekvieno autoriaus, net vos pora staripsnių parašiusio, įterptos biografijos be to, kai kurių leidinių viršelių nuotraukos — tai normalioji būna tik reklaminio pobūdžio kataloguose.

• **FEODALINIŲ ŽEMĖS VALDŲ LIETUVOJE INVENTORIŲ APRAŠYMAS. Sudarė V. Abramavičius.** Vilnius: Lietuvos TSR Mokslų Akademrija. Centrinė Biblioteka 1963. 557 psl. Kaina 1 40 Rb. — Knyga yra mokslinis katalogas Lietuvos dvarų inventorinių dokumentų, kuriu seniausias yra iš 1537 metu. 134 yra iš XVI amž., 230 iš XVII amžiaus. 705 iš XVIII amž. ir 365 iš XIX amž. iki 1861 metų. Iš viso aprašyta 1,432 dokumentai, daugiausia iš buv. Vilniaus Kapitulos archyvo, Šiaulių "Aušros" muziejaus, buv. Roemerių ir Vrublevskio rinkinių. Pateikiamos ir 43 įdomios iliustracijos: dvarų žemių planų, titulinių puslapių su ornamentais ir kt. piešiniais. Pridėtos dalykų ir vardų rodyklės.

—o—

Padaugėjo našlių

Šiuo metu JAV-ėse yra 8,-250,000 našlių (moterų), 4 kart daugiau negu vyrų našlių.

LIETUVIŲ PREKYBOJE TERRA
3237 West 63rd St., Chicago 29. Ill., tel. 434-4660
Gintaras, puošmens ir brangenybės, lietuviškos knygos ir muzikos plokštelės, kristalas, stalo sidabras, japonų ir bavarų porcelano servyzai, meniškieji odos dirbiniai ir d. kt.

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

TAIP
PAS MUS JŪS GALIT PASIRINKTI TAUPYMO PLANĄ PAGAL SAVO PAJĖGUMĄ... APLANKYKITE MUS GREITAI.
4 1/2% DIVIDENDAI UŽ INVESTACIJAS MOKAMI KAS KETVIRTIS METŲ
SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI $10,000 F.S.L.I. KORPORACIJOS
5 1/4% NAMŲ PASKOLOS IKI 25 METŲ, JOKIŲ PRIMOKĖJIMO PABAUDŲ
ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill.
Telef. 656-6330 & 242-4395
Joseph F. Gribauskas Exec-Secy.
NEMOKAMA VIETA MAŠINOMS

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOwnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NĖDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

VALYMAS
KILIMAI, APMUŠTI BALDAI
valomi. Kambariai plaunami ir dažomi. J. RUDIS
Tel. CLiffside 4-1050

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų
A. VILIMAS
3415 S. Lituanica Ave.
Tel. FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaruškos pirmad. 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisau. Už patarnavimą vietoje $3, už dirbtuvės darbą — $10 ir dalys. Pigios paveikslinės lempos.
J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II a., PR 6-1063

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas ir apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS
Registruota U.S. Department of Justice ir paskelbta U.S. Department of Commerce.
COSMOS PARCEL EXPRESS, Corp.
3212 S. Halsted, Chicago 8, Ill.
Tel. — CA 5-1864
ir
MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE
2439 W. 69 St., Chicago 29, Ill.
Tel. — WA 5-2737
E. ŽUKAUSKAS

Tel. GRovehill 6-7875
ALF. STANČIAUSKAS — HEATING and COOLING
(šildymų ir šaldymų įrengimas)
7304 So. Rockwell Street
CHICAGO 29, ILL.

4 1/2% current dividend — 5% on investment bonus
INSURED
4 1/2% DIVIDENDŲ MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS
Už 4 metų investavimo bonus mokame 4 1/2% dividendų kas pusmetį ir dar išmokame po 1/2% už kiekvienus metus, 4 metams pračjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., antrad., Penktad. ir Šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta: ketvirtad. 9 v. r. — 8 p. p.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

MIDLAND SAVINGS
5 1/2%
Dabar mokami dividendai bonų sąskaitoms
INSURED
ATIDĖKITE TAKSUS
MIDLAND SAVINGS įvedė naujos rūšies didesnių dividendų sąskaitą. Skambinkite arba rašykite dėl informacijų, kaip taksai gali būti atidėti net aštuoneriems metams, kai Jūs gaunate net iki 5 1/2% dividendų. Dabar mokame 4 1/2% paprastoms sąskaitoms, 5% mokame 4 metų bonų sąskaitoms; 5 1/2% gaus pagal 8 metų planą.
Visos sąskaitos apdraustos iki $10,000.00 JAV vyriausybės agentūroje.
MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO ILL. CL 4-4470

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORPORATION
Mes pranešame savo seniems klijentams, o taip pat naujiesiems, kuriems mes patarnaujame, kad mūsų firma tęsia siuntinių persiuntimą į Sovietų Sąjungą.
Mes esame įgalioti V. O. VNEŠPOSYLTORG priimt siuntinių siuntimą ir mes garantuojam, kad siuntiniai bus pristatyti labai skubiai.
Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t. t.) labai prieinamomis kainomis.
Visi mūsų skyriai suminėti žemiau kuo geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus.
• NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-5456
• NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street ..... CH 3-2583
• BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4952
• BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 5-6808
• ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street ..... CH 9-6245
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
• SOUTH BOSTON, Mass. 359 West Broawday, ... Tel. 268-0068
• BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
• CHICAGO 22, Ill., — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
• CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street ..... WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
• DETROIT, Mich.—7300 Michigan Avenue ..... VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N. W. .... GL 8-2256
• HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... GL 7-1575
• HARTFORD, 14, Conn., 200 Franklin Ave. Tel. 233-8030 ir 246-0215
• IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ..... ES 2-4685
• YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue ..... RI 3-0440
• LOS ANGELES 22, Calif.—960 So. Atlantic Blvd. .... AN 1-2994
• LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8569
• NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. ..... LO 2-1446
• PATTERSON 1, N. J. — 99 Main Street ..... MU 4-4619
• PASSAIC, N. J. — 176 Market Street ..... GR 2-6387
• PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. ..... PO 5-5892
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 S. Carson Street ..... HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street ..... PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street ..... SW 8-2868
• YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Ave. ..... GR 6-2681

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
SEPTEMBER — RUGSĖJO 19, 20, 21 D. D.
DU JARDIN IMPORTED GERMAN BRANDY Fifth $4.98
ST. REMY IMPORTED FRENCH BRANDY Fifth $3.79
DISTILLED DRY GIN or VODKA 80 Proof Quart $2.98
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P. Fifth $4.89
BUTON IMPORTED ITALIAN VERMOUTH ..Dry or Sweet 30 oz. Bottle $1.19
KENTUCKY STRAIGHT BOURBON 107 Proof 6 Years Old Fifth $3.98
STOCK IMPORTED BLACKBERRY, CHERRY, APRICOT or PEACH LIQUEUR Fifth $3.98
EXPESSO IMPORTED ITALIAN COFFEE LIQUEUR Fifth $5.69
MICHELOB BEER Case of 24—12 oz. No deposit Bottles Case $7.95
COUNTRY CLUB MALT LIQUOR Case of 6—8 oz. Cans .79c

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

Perskaitę Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

Akademinės Prošvaistės

Leidžia Lietuvių Studentų Sąjunga.
Redakcinis kolektyvas: Diemantė Karvelytė ir Arūnas Ūdrys.
Medžiagą siųsti: 7026 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill.

STRAZDA BRAZDA SĄJUNGA*)

Stovyklinius įspūdžius sijojant

Iš studentų ateitininkų stovyklos. Viršuje: pasisekimas, iškilus į valdžią! Iš kairės — Tallat-Kelpšaitė, naujasis studentų Ateitininkų Sąjungos pirmininkas Jonas Boguta ir Birutė Bražinskaitė. Apačioje: svajojant apie užsienius. Užsienio skyriaus valdyba — Aug. Šaulys ir A. Idzelis.
Nuotr. St. Ripskio

Visai nesunku būtų pateikti skaitytojams objektyvų žvilgsnį į Studentų Ateitininkų stovyklą, įvykusią š. m. rugp. 24—rugs. 8 dienomis, Lake Ariel, Pa. Šiuo atveju ką gi reikėtų padaryti? Ogi suminėti visą eilę garbingų paskaitininkų, išvardinti diskusijų dalyvių pavardes, apibūdinti vakarines programas, dar pridedant, kad dalyvių nuotaika buvo puiki. Visą rašinį privalu būtų išdabinti taipgi šitokiais išsireiškimas: gamta žavi, kalbėtojai įdomūs, stovyklautojai smalsumo pilni, visi be galo malonūs. Toks rašinys dar truputį nepritaptų prie būdingų aprašymų, jei nebūtų pasirašytas kokia nors slapyvarde. Tad ir galima būtų šia proga prikabinti autorės "pasivadinimą" — Viena iš bachanančių.

Norint pasigydyti iš tokių chroninių aprašymų, reikia pamiršti apie kūrimą nepaprastai gražios išorės, bet perduoti truputį to, kuo iš tikrųjų reiškėsi ta intelektualinė dvasinė, ar pagaliau toji paprasta žmogiškoji dalis. Sveika būtų visos, rankas sudėjusios studentijos labui iškelti tiek keblių bei intriguojančių dalykų, kad ir gamtos mylėtojai, ir "jauni intelektualai", ir neva lietuviai galėtų sau pakaušius pakasyti ir sakyti: a-ha, tai vat, kas pas jucs darosi!..

Tokias mintis galima būtų daugiau ar mažiau pavadinti kritika (terapija visų klaidų), nes reikėtų iškelti stovyklos pliusus bei minusus.

Stovyklos paskaitų cikle viena iš geriausių buvo **dr. Girniaus apie laimę.** Tai prieinama paskaita ta prasme, kad visi galėjo suprasti, visi lengvai sekė paskaitininko išvedžiojimus.

Bendrai paėmus, buvusią Sąjungos Valdybą galima būtų pagirti, jog ne tik kvietė jau atsižymėjusius kalbėtojus, kaip dr. A. Liulevičių, dr. A. Sužiedėlį, kun. K. Trimaką, S.J., ir t. t., bet nepamiršo įtraukti ir visai jauno elemento, su savo individualiom nuomonėm, į kalbėtojų eiles. Simpoziume apie nutautėjimą drąsiai aiškino savo pažiūras, liečiančias lietuvių tautą ir jos egzistenciją tolimesnėj ateity, mokslus einantieji studentai: **D. Skirmuntaitė, R. Liutkus, R. Sužiedėlis ir A. Idzelis.** Taip pat prie jaunųjų paskaitininkų prisidėjo **R. Rudys** su mintimis, užgrieb iančiomis humanistinių ir sociologinių mokslų svarbą ateityje.

Tačiau iš kitos pusės, buvusisi valdyba gali pasimokyti (nes tik iš klaidų mokomės), o naujoji valdyba įsidėmėti, jog ne visi žmonės, kurie yra įsigiję daktaro laipsnį ir gyvena stovyklos apylinkėse, automatiškai tampa patraukliais paskaitininkais.

Kas liečia popietinius diskusijų būrelius, programų koordinatorius labai nesumaniai rinko tų būrelių vedėjus, arba nemokėjo temas tinkamai pristatyti, nes tose diskusijose, ar tai liestų akademinę laisvę, ar religiją, ar moderniąją dramą, ar ką kitką, kažkas, kažkur nesikoordinavo. Jautėsi didelė komunikacijos stoka.

Pirmą savaitę ypatingoje karštoje įtampoje vyko tinklinio rungtynės tarp Urbanos ir New Yorko, vėliau tarp New Yorko ir Baltimorės, o dar vėliau tarp aukštaičių ir žemaičių, bet žemaičiai... ir rungtynės nejvyko. Urbanos komandą lydėjo šešių studenčių garsūs šūkiai, kaip būtent: "Garbingoji Urbana, pirmyn, pirmyn, pirmyn, pim pim". ir "Dėjo, dėjo, dėjo per tą tinklą ir laimėjo". New Yorko komanda taip pat turėjo savo "Cheer - leaders", kurios dažnai šaukė: "Mes norim Egidijaus, mes norim Egidijaus, jo gražios kojos". Tiems, kurie nedalyvavo tose rungtynėse, yra sunku įsivaizduoti, kokia ten susikūrė sveika bei linksma atmosfera. Čia nebuvo ko nors iš "tėvynės laukų" ar šiaip ko nors gilesnio, bet tai, kas buvo, be galo gerai nuteikė visą stovyklą.

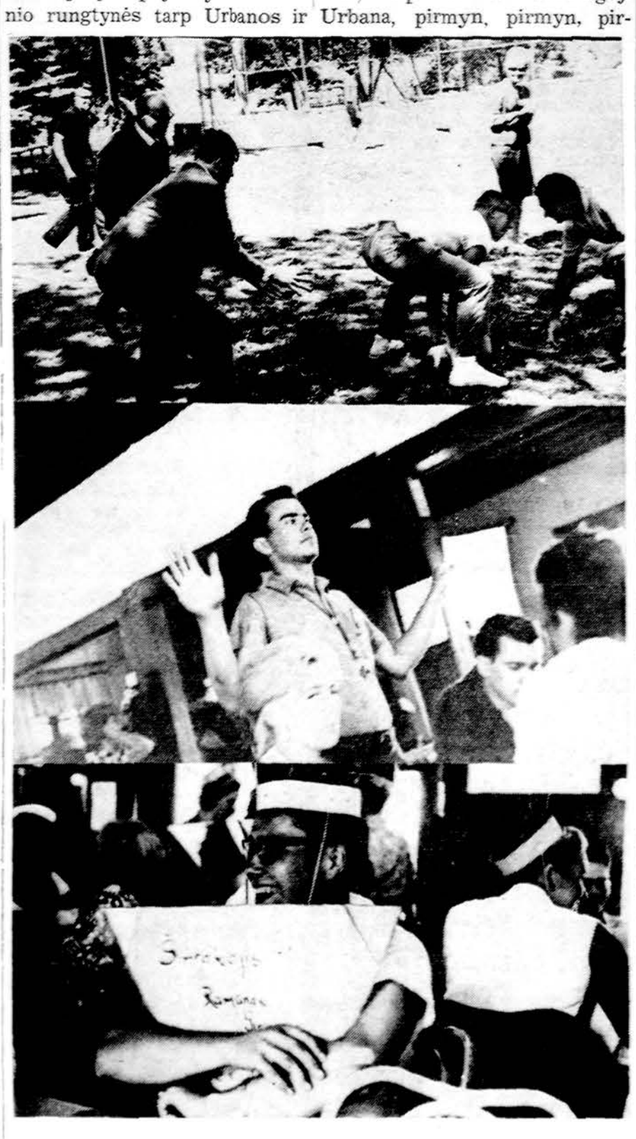

Iš studentų ateitininkų stovyklos. Viršuje — vyrai stengiasi prieš "gausią" ir besišypsančią publiką; viduryje — komendantui A. Gilvydžiui užtenka tik pakelti rankas; apačioje — fukso Šimtakojo Ramūno Girniaus "laimė". Nuotraukos St. Ripskio

Toliau beveik visos vakarų programos buvo jau gerokai per lengvo žanro. Valdyba galėjo nors porą kartų stovyklautojus nustebinti ir kuo nors rimtesniu.

Pačiam At-kų Studentų sąjungos suvažiavime vėl pagirtinai pasirodė jaunieji sąjungos nariai, pilni reformų, patarimų ir statutų keitimų. Tačiau jautėsi taipgi didelė tendencija atsikratyti visais vyresniaisiais studentais, kurie neva neduoda jaunesniam elementui pasireikšti. Gal su laiku Stud. At-kų Sąjunga pasidarys tik Vyresniųjų Moksleivių At-kų Sąjunga, kuriai šios stovyklos drausmė ir tvarka nepaprastai tiktų. Suvažiavimo išrinktoji valdyba, su **Jonu Boguta** priešaky, dideliu entuziazmu stojo veiklon. Jiems tik galima linkėti: nekapituliuokite, svieto nenuvertę!

Nors ši apžvalga nėra pilna, tik žiupsnelis tos visos stovyklos įvykių, tačiau, nepaisant visų nesklandumų, galima sakyti, kad stovykla pasisekė dėka susipratusių stovyklautojų ir vadovybės.

Janina Radvilaitė

—o—

• Rochesterio skyrius išsirinko naują valdybą: Otilija Vosyliūtė — pirmininkė, Miliutė Chromanskytė — sekretorė ir Eugenijus Vidmantas — iždininkas.

*) Pasisavinta iš Korp! Klumpės suruošto Prometėjaus minėjimo.

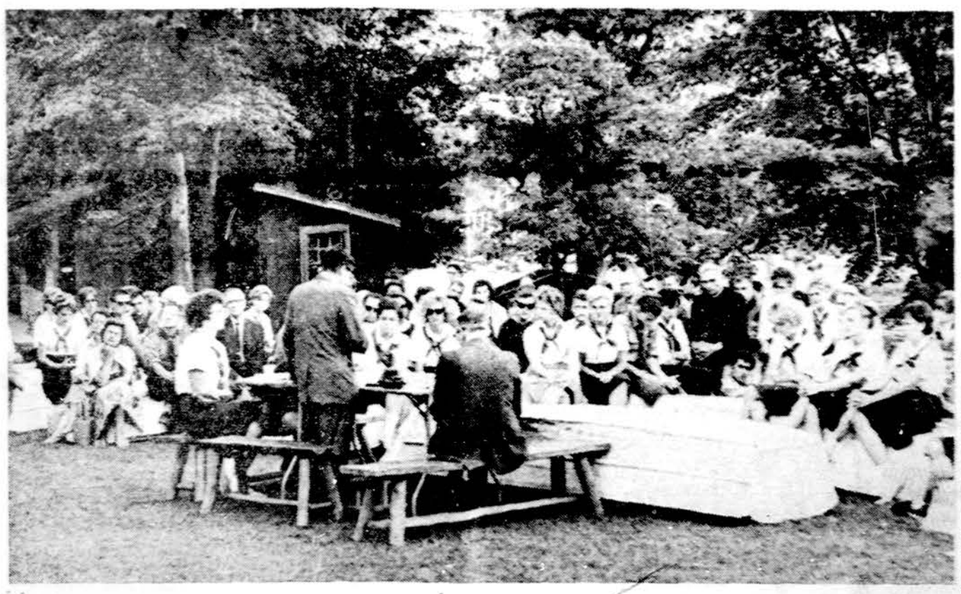

Pokalbis ASS pastovyklėj: Treinys, Molienė, Girnius, Gimbutas. Nuotrauka G. Peniko

Juos traukė vienas prie kito lietuviška širdis

Mintys iš ASS jubiliejinės pastovyklės

Jei budėjote džiaugsmingai laisvės jauną rytą,
Dar stropiau budėkite giliausiomis naktim!
J. A. Vaičiūnienė

Gausiai suvažiavo skautai akademikai į gražiąsias Cape Cod apylinkes Akademinio Skautų Sąjūdžio suruošton jubiliejinėn pastovyklėn, kuri tęsėsi nuo rugpiūčio mėn. 24 d. iki rugsėjo mėn. 1 d. Apylinkės gamta graži ir gaivinanti, netoli mažas ežeras, iš visų pusių supa miškas, vidury, ant nedidelės aukštumos buvo stovyklavimo pastatai. Bet greit jų neužteko, ir vėliau atvykę turėjo apsistoti palapinėse. Ne vien tik skautiškos širdys juos čia subūrė, bet traukė taipgi juos vienas prie kito jaunos, lietuviškos širdys. Kasmet tuo pačiu laiku yra ruošiamos tokios tradicinės stovyklos vis kitoje vietoje, tuo lyg užbaigiant vasaros atostogas.

Jubiliejinės stovyklos ASD ir Korp! Vytis pastovyklių komendantai Audronė Kubiliūtė ir Saulius Naujokaitis.
Nuotr. Rimanto Griškelio

Šių metų stovykla buvo tuo reikšminga, kad joje buvo paminėtos keilos mūsų tautai reikšmingos sukaktys: 700 metų nuo Liet. Karaliaus Mindaugo mirties, 100 metų nuo 1863 metų sukilimo ir 45 m. nuo Lietuvių Skautų Sąjungos įsikūrimo.

Anksti rytą, tik saulei patekėjus, budinčio švilpukas pažadindavo stovyklą naujai dienai. Laiko nedaug, todėl skubiai visi rengiasi ir tvarko palapines. Tuo laiku pasidaro nemaža spūstis prie prausyklos — vienintelės aprūdijusios pompos. Kiti lekia prie ežero. Visur skamba daina, veržiasi linksmos kalbos, mezgasi naujos pažintys. Apsitvarkę stovyklautojai eina į kas rytą kun. Klimo laikomas šv. mišias. Po mišių visi rikiuotėje, giedant Lietuvos Himną, pakelia ASD ir Korp! Vytis pastovyklių vėliavas. Ir taip pradedama stovyklinė diena.

Be linksmų nuotykių, smagių pramogų ir įdomių laužų stovyklautojai turėjo dienos bėgyje taipgi rimtų ideologinių ir tautinių studijinių darbų. Čia skautams akademikams į talką atėjo mūsų žinomi intelektualai. Jie skaitė paskaitas, vadovavo diskusijom ir ruošė simpoziumus. Akademinio Skautų Sąjūdžio vadovybė parodė platų lietuviškos kultūros supratimą, pakviesdami paskaitininkais įvairių pažiūrų asmenis.

Stovyklos diena paprastai užsibaigdavo vėliavos nuleidimu ir laužu. Tai vienas iš smagiausių momentų, kurio visi laukdavo. Čia broliai ir sesės kartu degančio laužo šviesoje bendrai dainuoja skautiškas dainas, kartoja laužavedžio pasiūlytus šūkius, svaidosi sąmojais, vyksta skautų vienetų pasirodymų pynė. Dažnai broliai ir sesės "vanoja" paskaitomis vieni kitus, apdainuodami ar svaidydami šūkiais. Kiek čia įvairumo ir lakios vaizduotės! Paprastai laužas prasideda gyvai ir triukšmingai, vėliau su laužo liepsna tempas lėtėja, pradeda rimtėti ir skautų dainos. Dabar ateina labiausiai jaudinantis momentas, visus giliai veikiantis ir broliškai jungiantis. Visi skautai ir svečiai sustoja aplink baigiantį gesti laužą ir lėtai dainuoja "Ateina naktis" atsisveikinimo dainą. Paskutinio posmo aidams nuskambėjus, visi atsisveikina ir tyliai skirstosi į palapines.

Akademikų skautų stovyklos ne tik pagilina mūsų subrendimą skautiškoje ideologijoje, bet mus jungia ir stiprina tautiškume. Todėl akademikų skautų Korp! Vytis garbės narys prof. St. Kolupaila savo sveikinimo laiške rašė: "...Kol veiks lietuvių skautai, kol liepsnos jų laužai ir lietuviška daina, tol dar nebus mirusi Lietuvai mūsų emigracija!"

Kadangi dauguma stovyklautojų buvo atvykę iš tolimesnių Amerikos pakraščių, jiems buvo įdomu apžiūrėti įvairesnes Cape Code apylinkes. Stovyklos vadovybė suruošė ekskursiją į Provincetown, Mass. Autobusais nuvežė stovyklautojus į šį tipišką New England miestelį, kuris buvo ne tik įdomus savo gamtos grožiu ir pastatų estetiškumu, bet ir svarbus New England istorijoje. Įdomu buvo stebėti nustebusius praeivius, kai po šį miestą pasklidę mūsų skautai, vieni uniformuoti, kiti ne, bet visi linksmai lietuviškai kalbėdami vaikščiojo miestelio gatvėmis.

Kad stovykla sklandžiai praėjo, kad mes iš jos išsivežėm malonius atsiminimus, tai priklauso didelė padėka ASS pastovyklės vadovybei, kurią sudarė: ASD Pastovyklės komendantė tn. Audronė Kubiliūtė, jos adjutantė tn. Laima Šileikytė, Korp! Vytis pastovyklės komendantas senj. Pranas Mašiotas, ASS pastovyklės vadovo pavaduotojas senj. Saulius Naujokaitis, pastovyklės programos vedėja tn. Melita Leimonaitė ir pastovyklės laužavedys senj. Vladas Stropus. ASS pastovyklės vadovas buvo paskirtas skautininkas Treinys. Jų darbas buvo sunkus ir pareigos didelės, bet jie visi stengėsi, kad stovykla smagiai ir sėkmingai praeitų.

Jubiliejinė Stovykla šiais metais sulaukė daug garbingų svečių. Tarpe jų buvo prof. Ignas Končius, ASD ir Korp! Vytis garbės narys. Prof. Končius ne tik svečiavosi, bet kartu ir su skautais stovyklavo. Dažnai jis ateidavo į studentų skautų laužus, pakalbėdavo su jais, pravesdavo keletą dainelių, kartu su jais džiaugdamasis visa stovykla.

Greitai prabėgo savaitė stovykloj: akademikai labai nenorom skirstėsi į namus, išsimėčiusius po visus šio krašto kampus. Ilgai dar atminty pasiliks stovyklos draugų veidai, ilgai dar ausyse skambės jų dainos ir sąmojai.

Tn. Danguolė Markutė

Skautai Akademikai stovykloje. Viršuje — akademikių skaučių draugovė rikiuotėje; apačioje — dalis Korp! Vytis skautų akademikų jubiliejinėje stovykloje laike pranešimo.

Naujasis Liet. Stud. Sąjungos pirm. Algis Zaparackas apie studentų veiklą

Mūsų redakcijoje apsilankęs naujasis Lietuvių Studentų Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas **Algis Zaparackas** naujosios valdybos ir aplamai mūsų studentijos siekius bei rūpesčius trumpai nusakė šitaip:

1. Studentams reikia labiau susiorganizuoti ir susidrausminti. Reikia pakelti aukščiau studentišką prestižą. Daugiau duoti kolonijoms ir bendrinėms lietuvių organizacijoms.

2. Jėgų ir noro dirbti yra. Tik jaučiamas kažkoks pasimetimas. Girtis tik vienu "Lituanus" leidimu nepakanka.

3. Pirmoje vietoje — mokslas, antroje — tarpusavio kontaktas. Valdybos noras išlaikyti visuomeninės ir kultūrinės veiklos balansą.

4. Kontakte su šiame krašte studijuojančiais užsieniečiais nu šviesti šiandienines mūsų tautos problemas.

Algis Zaparackas, Lietuvių Studentų Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas. **Nuotr. G. Peniko**

5. Yra noras, kad bendri studentų reikalai būtų atstovaujami Liet. Studentų Sąjungos. Šituo nenuvertinamos pasaulėžiūrinės ir kitokios studentų organizacijos. Atvirkščiai — jų veikla reikia tik džiaugtis, ypač pastaruoju metu, vieniems ir kitiems einant gražaus susipratimo kryptimi.

6. Džiugina padidėjęs lietuvių studentų aktyvumas rytiniame Amerikos pakraštyje. Todėl ir Liet. Stud. Sąjungos suvažiavimas lapkričio mėn. šiemet šaukiamas New Yorke.

(a)

Ciceriškiai studentai — pavyzdys

Lietuvių Bendruomenės suruoštas Tautos šventės minėjimas Ciceroj rugsėjo 14-tą d. paliko didelį įspūdį visiems, kurie jame dalyvavo. Lietuviai studentai čia pasirodė, kad jie gali puikiai bendradarbiauti su vyresniąja karta. Visą meninę minėjimo programą išpildė L. B. pakviestos visos lietuvių studentų organizacijos. Šiuo būdu suruošta programa buvo talentinga ir įvairi.

Meninę dalį pradėjo gražia patriotiška melodeklamacija skautė J. Bobinaitė, akordeonu solo grojo Algis Ingaunis, kuris taip pat akordeonu pritarė Cicero Lietuanistinės mokyklos tautinių šokių šokėjams. Kol. Romas Stakauskas puikiai išpildė monologą iš V. Kudirkos raštų.

Įdomi programos dalis buvo neolituanų pašoktos lietuviškos vestuvės. Jaunavedžių rolę atliko ko. Gražina Sirutytė ir kol. Algis Modestavičius. Manigirdas Motekaitis akompanavo solistei V. Tijūnelytei, o Nerijus Paulionis pagrojo smuiku.

Audronė Garbenytė ir Jonas Voliukėnas gražiai pravedė visą programą.

Taipgi vakare grojo neolituanų orkestras, palinksmindamas kartu ir senus ir jaunus. Tada pasirodė linksma ir lainiga lietuviška atmosfera. Tikime, kad ir ateityje bus progų suruošti panašių subuvimų, kuriuose senesni ir jauni galėtų pabūti ir pasilinksminti kartu.

J. Stirbytė

—o—

• Visi LSS skyriai prašomi prisistatyti naujai centro valdybai šiuo adresu:

Algis Zaparackas, 4120 Yorba Linda Dr., Royal Oak, Mich.